

מה אתה יודע על הנכס? * קיץ בוויזת הפורים

העונות החדה

מכות

בבית

"דבר"

השערוריה העלולה
לגרום לסילוק שוור

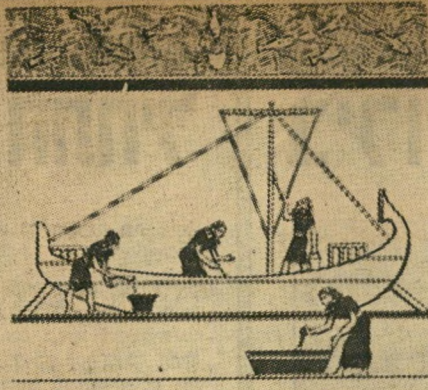
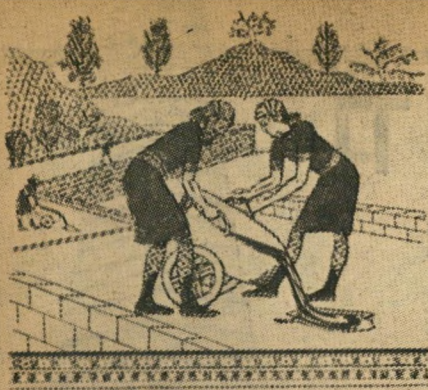

סיפור השער
ראיון מיוחד עם
חיה הררית

Harig Hararit

מס' 938 שנה 19
כ' תשרי תשמ"ז
6 10. 1955
המחיר: 350 פרוטה

**בלי מורא -
בלי
משוא פנים**

לציפוי סירה בשכבת עפרן נגד חדירת מים. משמאל: לזיפות גגות של בתים נגד הגשם.

כני כבד מדפני 2500 שנה משתמשים כנפט גודמי לצרכי יומיום. מימין: בתור תרופה. במרכז:

אין כמעט חדש תחת השמש. סידרת ציורים זו, שהוכנה על פי ציורי-קיר בכליים, מראה את

מה אתה יודע על

ויעשו כן. אחרי כלותם, והשמש יצא על הארץ והעבים נפוצו, והנה אש אלהים מתלקחת בקרבן וישתומם כל העם מסביב... ויהי כי אכל הקרבן, ויצו נחמיה לצקת את המים (הקפואים) הנות רים על הרצפה. וחלה להבה ותבלע את האש מעל המזבח... ויקרא נחמיה את שם המקום (אשר בו נמצאו המים הקפואים) הפטר — ואחרים קראו לו נפטר.

לסיפור זה הוסיף הנשיא יצחק בן-צבי דברי פרשנות משלו, במכתב כרכה ששלח השבוע לשר הפיתוח דב יוסף. כתב הנשיא: „כדאי להוסיף שלא רק הקרבן של נחמיה עלה באש בעקב קרני השמש הלוהטים, שהדליקו את ה- נפט, אלא דבר דומה לכך אירע כנראה בימי אליהו הנביא, כאשר ציוה לשפוך נוזלים על המזבח.“

האש היוונית

ביוניק, הקיסרות הרומית המזרחית האדירה, ידעה למצוא לנוול השחור שימוש מודרני יותר כחומר מלחמתי. בשנת 673, שעה ששבטים ערביים הטילו מצור על עיר הליופוליס הבינונית, נדהמו לוחמי המדבר מאמיני דת מוחמד החדשה, כאשר לפתע הופעל נגדם נשק חדש. עד אז היו רגילים לחצים ורמחים ולאבנים גדולות שנורו מחומות ערים במצור. הפעם ירו היוונים פצצות תבערה שהציתו להבות עזות במחנה המתקיפים. הערבים נסוגו בבהלה, הפיצו את שם האש היוונית הקטלנית, אשר אי-אפשר היה לכבוהה.

קשה לתאר הי יומיום בלי נפט. הוא מתניע את המכוניות והמטוסים, מסובב את גלגלי ה- תעשייה, מספק מאור וחשמל, משמש חומר יסוד בייצור שמנים, סבון, חומר-נפץ ורפואות. הוא גם איפשר שתי מלחמות עולמיות.

בסחון המדינה בנוי במידה רבה על האפי שרות להשיגו בכמויות בלתי-מוגבלות ובדרכים נוחות. אילו נפסק ייבוא הנפט, היתה מתער ערת כל מערכת החיים המודרניים. בשנות המל- חמה, כאשר הונהג קיצוב הדלק, נדמה היה כאילו קוצצו כנפי האורח: הוא לא יכול היה לנסוע לשפת-הים כרצונו, האוטובוסים לא זזו מתחנתם עד אשר לא נדחס בתוכם מספר הנוס- עים המכסימאלי.

לעקרת הבית הקוונה פח נפט למטבחה ול- מכונאי המכניס סולר למנועו האדיר, נדמה כי הנפט הוא התגלית החשובה ביותר בתולדות האנושות — תגלית שגם האטום האדיר לא יוכל לרשת את מקומה לחלוטין. בעיני בן המאה העשרים, הנפט ומוצריו הם ברכת המזע המודרני של דורם. אולם ההיסטוריה של הנפט עתיקה הרבה יותר מתולדות המכונה החשמלית, השימוש בו עתיק כמעט כגוע האנושי.

הנם של אליהו הנביא

האשורים הכירו אותו, כוהני פרס השתמשו בו במקדשיהם. שרידי תרבויות קדומות מראים את בני בבל מנצלים את הנפט הגלמי לזיפות גגות בתיהם ודפנות סירותיהם, ואילו האינדיא- נים של אמריקה האמינו בסגולותיו הרפואיות. השימוש היה אז מוגבל ביותר, כי איש לא קדח בארות של אלפי מטרים על מנת להוציא את הנוזל השחור מקרב האדמה. הוא נאסף במקומות חלחול, בהופיעו בכוחות על פני האדמה.

ספר החשמונאים, אף העניק לנוזל את השם שנשא כמעט ללא שינוי עד היום: נפטר. „כאשר הגלו אבותינו ארצה פרס“, כתוב באותו ספר, משנת 124, „לקחו הכהנים הקדושים את האש בסתר מעל המזבח ויטמנו אותה בשוחה עמוקה ויבשה, לשמרה. ולא ידע איש את מקומה.“

כאשר שבו היהודים מגלות פרס, ממשיך אותו סיפור, שלח נחמיה כמה מבני הכהנים להחזיר את אש הקודש אל בית-המקדש. אך במקום שנטמנה האש נמצאו עתה רק „מים קפואים“. וכאן בא הקטע המפליא: „ויצו נחמיה לשאב את המים ולהביאם. ויהי בהק- ריבם את קרבן השם ויצו אותם לזרוק מן המים על העצים ועל הקרבן אשר על המזבח.“

ההנפחה?

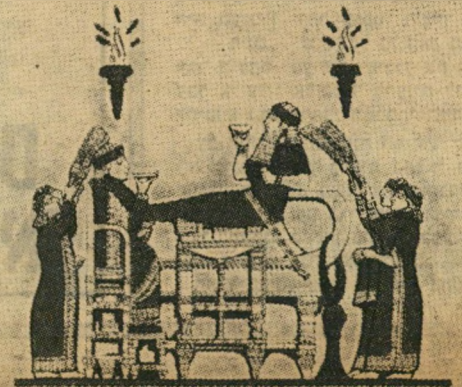
משך מאות שנים שמרה ביוניק על סוד תע- שיית הנשק החדש, שמרכזה נקבע בקונסטנטי- נופול, בירת הקיסרות. השימוש בו שוכלל, כלל ירייה מתוך צינורות מתכת למרחקים גדולים. הדבר היחיד שהיה ידוע עליו היה כי חומר היסוד שבו השתמשו היוונים היה נפט גלמי, שהובל לקונסטנטינופול מסביבות מוסול וקיר- קוק שבצפון. כוחו כנשק אדיר נמוג רק לאחר שנפוץ השימוש באבק השריפה במאה ה-14. עם היעלם האש היוונית נדמה היה כי ירד הנפט מבמת ההיסטוריה האנושית.

הסקירה בעמודים אלה הוכנה על-ידי מערכת „העולם הזה“ בעזרתם הפעילה של אנשי מכון וויצמן, מחלקת התקנים, משרד הפיתוח, הגיאולוג של חברת לפידות ואנשי מדע רבים. תודת מערכת „העולם הזה“ מובעת להם בזה.

נפט, כטיט לבניין ואילו העבר משמאל משמן את ציר מרכבת אדונו בסוג שמן שהופק מנפט.

תנו לאור מנורות קיר, בהן כושר נפט. פועלי הבניין של אותו דור משתמשים באדמה ספוגת

עבדים אשוריים אלה (ימין) המנפנפים אוויר צח לאדניהם בשעת משתה. עושים את מלאכ-

בילוש בבטן האדמה

הנפט החבוי בבטן האדמה הוא ירושת ה' טבע שנשתיירה מתהליכים שהתקיימו לפני מיליונים או מאות מיליונים של שנים. איש אינו יודע בדיוק כיצד נוצר הנפט. ההשערה המקובלת היא שמקורו בתאים חיים, שהיו קיימים במים הפושרים לאורך חופי היבשות ואשר נשתמרו בתוך שכבות של אדמת-סחף וקרקעות שונות.

שכבות אלו חבויות עתה מתחת לפני הא' דמה, במקומות אשר פעם הוצפו על ידי ימים ואגמים שנתייבשו מאו. דוגמה של שכ' בות תת-קרקעיות אלה אפשר לראות בצורה ברורה במכתש הגדול, שם מונחים זו על גבי זו שכבות של חרסית, אבני גיר או אבני חול.

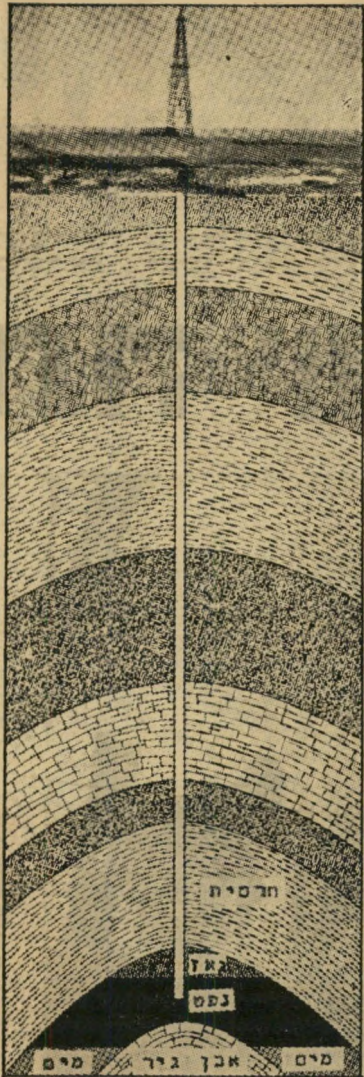
בראשית היו שכבות אלו מונחות באופן ישר, בגובה פני הים או יותר נמוך. אולם גם השכבה העבה ביותר בהשואה לכדור-הארץ, אינה אלא כקליפה שעל פני התפוח. פנים כדור-הארץ, חומר חם בו מתחוללים שינויים מתמידים, מעלה או מוריד אזורי אדמה של מים באיטיות בלתי-מורגשת. שינויים אלה של פני כדור-הארץ דומים לקפלים והקמ' טים של קליפת התפוח, כאשר הפרי מתכווץ.

במקרים מסויימים מתבטאים השינויים ב' שרשרות הרים או בהתפרצויות-געש של לאכה בוערת. באזורים אחרים יכול שינוי פני הארץ להתבטא בקפלים ומדרונים קלים בשכבות התת-קרקעיות השונות. באזורים א' לה של שיפועים ומדרונים קלים נמצא בדרך כלל הנפט. תפקידו של הגיאולוג לקבוע את המקום המתקבל על הדעת כמאגר הנוזל ה' סמך.

מניין, איך ומדוע?

גיאולוג המפחש נפט מרכז את חיפוי שיו אחר שכבה בעלת חדירות בבטן האדמה, המכילה חללים קטנים בין גרגיריה. בשכבה זו יכול לחדור ולהיקחת נוזל.

כפי שאין יודעים בבירור מה היא דרך הי'

כך זה התחיל

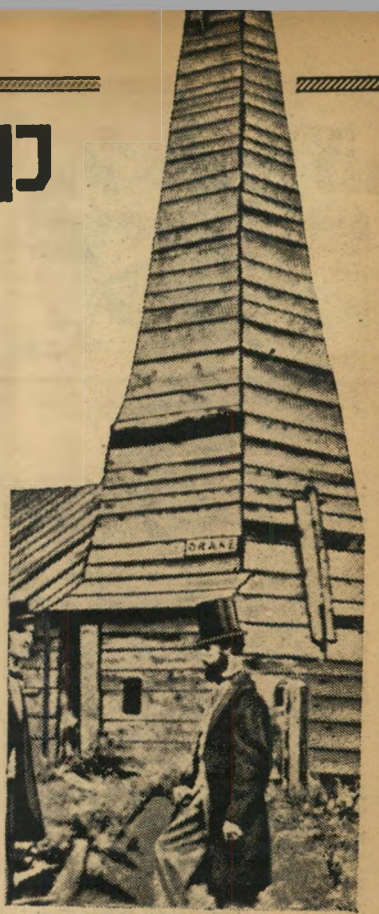
היה סרחונו. הוא גם השחית את גלגלי המכונית.

למעשה קדם לבאר הנפט של דרייק קידוח מוצלח שנערך ברומניה, שנחיים לפני דרייק. גם שם הגיעו הקודחים ל עורק נפט עשיר, בעומק קטן בלבד. החלו מפיקים שמנים ונפט מזוקק. אולם רו' מניה היתה בעיקרה ארץ חקלאית, חסרת כל קשר ממשי עם ענפי התעשייה החד' שה שקמה באנגליה ובאמריקה הצפונית. תגלית הנפט הרומני נשארה חסרת חשי' בות עד לתקופה מאוחרת הרבה יותר, כאשר מחפשי נפט רדפו אחרי הנוזל ה' יקר ברחבי העולם כולו.

מציאת הנפט בפנסילבניה היתה, לעומת זאת, מאורע עולמי. בין-לילה הפך ה' נפט למיצרך תעשייתי ממדרגה ראשונה. מאות מחפשי נפט פשטו ברחבי ארצות הברית, קדחו בארות בקדחתנות, לפי הריח והאינסטינקט. אלפים פשטו את ה' רגל, איבדו את כל הונם. אלפים הסכו עשירים מופלגים — ראשונים בסידרה אחת אדירה של שושלת מליונרי הנפט, החולשים עד היום על הכלכלה האמריק' אית ועל מידה לא מבוססת של מדיניות ארצות-הברית הפנימית וברחבי העולם כולו.

הדרישה באותם הימים היתה דווקא לשמנים הכבדים. את החלקים הקלים יר' חר של הנוזל השחור לא העריכו עדיין בני המאה ה-19, כי לא היו או המכוניות שניזונו מהם. בקרבת בתי-הזיקוק הפרוי' מיטיביים התאבך העשן משריפת בנזין, שאיש לא ידע מה לעשות בו.

אולם בעקבות ההסתערות הפראית ה' ראשונה באה ההתפתחות המדעית היסוד' דית. המצאת מנוע הבעירה הפנימית, ש' השתמש בבנזין, הגבירה את ניצול הנפט-הפכה תעשייה זו לאחת המכניסות ביותר בעולם. ענפי מדע שלמים התפתחו, באו לעזרת מחפשי הנפט בגילויי האוצר התת-קרקעי, שאיבתו, זיקוקו ושיווקו ל' פינות הנידחות ביותר של כדור-הארץ.

תולדות הנפט מחולקות לשנים: לפני ו' אחרי הקידוח המפורסם של קולונל אדווין ל. דרייק, במדינת פנסילבניה, ארצות-הברית. זה היה בשנת 1859. עד אז היה השימוש ב- נפט הגלמי מוגבל ביותר, נמדד בפחים בוד' דדים.

קידוחו המאושר של דרייק (נמטלה) הגיע לעורק נפט עשיר בעומק של 22 מטר בלבד. אותה עעה היתה קיימת בעולם המערבי דרי' שה אדירה לשמני סיכה, לשימון מכוניות ה' קיטור שהוכנסו לשימוש על-ידי המהפכה ה' תעשייתית של המאה ה-18. השמן המקובל ביותר היה זה של לחייתנים, שנפלו קרבן במאותיהם לצייס שלמים של דייגים, עד כי היתה סכנה כי יושמדו לחלוטין. מגרעתו ה' עיקרית של שמן הלוחייתנים והחיות האחרות

מאגר הנפט

הנפט המרחבי החל משחק תפקיד חשוב עוד ב'1913. וינסטון צ'רצ'יל, שר הצי המלחמתי הבריטי דאז הלך בעקבות ד' יוראלי, שקנה את מרבית מניות תעלת סואץ עוד בטרם הססיק העולם להעריך כהלכה את חשיבות התעלה החדשה, רכש חלק מכריע בחברת הנפט האנגלו-אירא' נית. בעזרת הנפט האיראני, הוחש מעבר הצי הבריטי משימוש בפחם למוזט.

עם תום המלחמה, אחזה בהלה את חו' גי הנפט האמריקאים. אנגליה, צרפת ו' הולנד חתמו על הסכם ביניהן, לפיו חיל' קו את אוצרות הנפט של המרחב, סגרו את הדלת בפני כל מדינה אחרת. משרד החוץ האמריקאי התערב, אילץ את 3 ה' מעצמות האירופיות לקבל את החברות האמריקאיות כשותף רביעי. לפי ההסכם של או, קיבלו האמריקאים 22.7% מהנפט המרחבי. כיום מחזיקים הם לא סחות מ' 46%.

ההתפתחות שהביאה לכך הינה עתה חלק מאגדת הבינוס האמריקאי.

בשנת 1922 הוזמן לבחריין, אי קטן במפרץ הפרסי, מיג'ר ניו-זילנדי בשם פרנק הולמס לייצג לשייך המקומי בדבר פיתוח מקורות המים הדלים. אולם הולמס היה מעוניין יותר בנפט. השייך העניק לו — חינם — זכויון על כל האי. מבחריין עבר הולמס לסעודיה, שיכנע את הסולטן עבד אל-עזיז אל-סעוד להעניק לו זכויון לחיפוש נפט ברחבי ממלכתו המדברית.

עם החוזה בכיס, פנה המייג'ר לחברות האנגליות, שידלן לקדוח בחצאי האי ה' שומם. האנגלים השו' את מישורי החו' לות הערביים עם הרי איראן ועיראק, ה' גיעו למסקנה כי אין סיכויים למצוא בהם נפט. הולמס, פנה לאמריקאים.

האמריקאים, שהיו קשורים בהסכם א'

חברות אמריקאיות מיהרו להשתלט על חלק הארי של נפט זה, ייצאו אותו לארבע כנסות חבל במקום הנפט אשר הופק בארצות אמ' ריקה.

כיום מספקת אמריקה בעיקר את צריכתה היא, בתוספת חלק קטן מצריכת אירופה המערבית והמרחב, בדלק מזוקק בעל איכות גבוהה במיוחד, שאינו מיוצר בבת-הזיקוק המקומיים. נפט המרחב, לעומת זאת, חובק את כדור הארץ כולו, זורם לאוסטרליה ול' פאן במזרח ועד לאמריקה עצמה במערב.

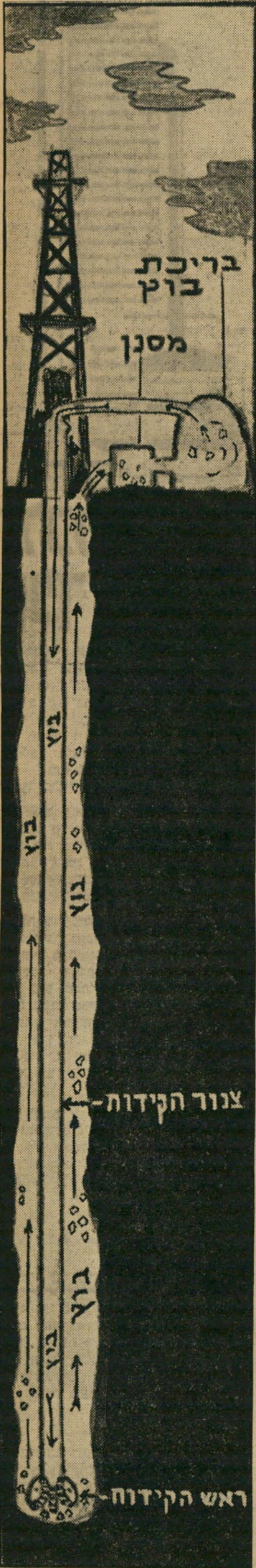
הנפט חובק זרועות עולם

הן רכשו זכויונות במקסיקו, פרו, ונצואלה ורומניה. בשנות מלחמת העולם הראשונה היעה תפוקת ארצות-הברית ל'68 מן הת' מוקה העולמית. מאז השתנה מצב זה באופן קיצוני. מתחת לחולות סעודיה ושכנותיה ה' מרחביות נתגלה אוצר הנפט העשיר ביותר בעולם, גדול גם מזה של אמריקה האגדית.

באופן טבעי הפכו ארצות הברית למקור הראשון להפקת הנפט, זיקוקו וייצואו לער' למ. עד כזי כך, שאמריקאים רבים החלו דואגים כי יום יבוא וארצות-הברית לא יוכלו לספק אף את צריכתן הן בנפט. היתה זו הת' חלת האימפריה העולמית הגדולה של חברות הנפט האמריקאיות.

הבוץ הוא כלי עבודה

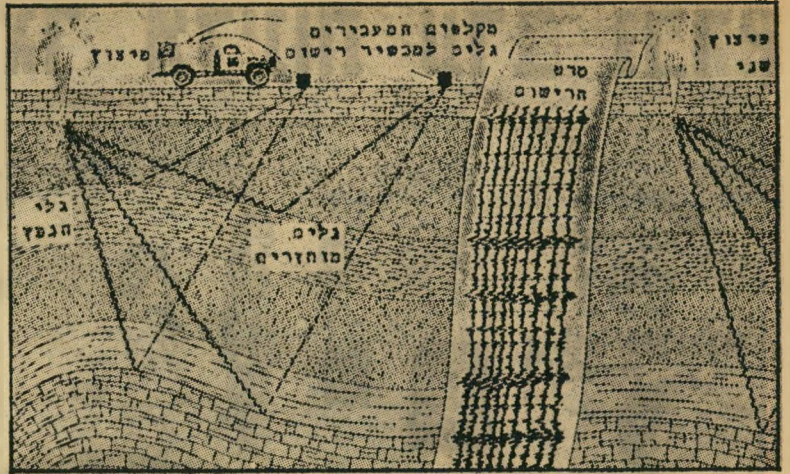
אחרי הבדיקות, החקירות והמדידות מתחיל השלב המעשי של הקידוח. מרכז מגדל הקידוח נקבע בדיוק מעל למקום הקידוח. צינור קידוח חלול, שבי קצהו התחתון מחובר ראש הקידוח, עו" שה את המלאכה. ראש הקידוח מורכב משלושה גלגלי-שיניים המסתובבים, שו" חקים את האדמה בשלושה כיוונים. לחץ מתמיד על צינור הקידוח דוחף את ה" ראש כלפי מטה כל הזמן.

קוטר הראש גדול מזה של צינור הקי" דוח. כך שבין הצינור לבין דפנות חור הקידוח נוצר חלל העלול להתמוטט כל רגע, לקבור את הצנור והראש. כדי למ" נוע שדבר כזה יקרה, דוחסים אל תוך צינור הקידוח בוך מיוחד, היוצא בתח" תית הקידוח דרך חריצים מיוחדים בראש הקידוח.

אחד הדברים המושכים מיד את תשומת לב המבקר במקום קידוח נמש היא בריכה לא גדולה המכילה חומר אפור, רווי מים, המתבקע תחת קרני השמש. זהו ה" בוך המיוחד, הדורש מומחיות רבה בהכ" נתו. חומר הגלם מובא מחוץ לארץ ואילו התרכובת הכימית המדויקת של הבוך משתנית לפי צרכי האדמה אשר בה מת" גהל הקידוח.

בוץ זה נלחץ בתוך צינור הקידוח החלול כלפי מטה עד לסוף ה" קידוח ומשם נפלט סביב הראש, עולה חזרה בחלל שבין הצינור לבין הדפנות. בעלייתו נדבק חלק ממנו אל הדפנות, מטייה אותם, מונע מפולת. אתו הוא גם סוחף את שיירי הסלע שנחפרו, מעלה אותם לבדיקה על פני הקרקע. שם עובר הבוך דרך מסננת, חוזר שוב אל הברי" כה המיוחדת אשר ממנה נדחס תחילה אל תוך צינור הקידוח החלול, וחוזר חלילה.

הבוץ, הממלא את צינור הקידוח תחת לחץ, משמש גם פקק יעיל במקרה שראש הקידוח מגיע לשכבת נפט המבקש לה" סרץ התוצה.

כך בודקים את כמות האדמה, בעזרת רישומים סייסימיים. הפעולה מתחילה בפיצוץ של כמויות חומר נפץ סגנות. הפיצוץ גורמים לזעזועים בתוך האדמה, מעבירים גלי זעזועים המסנים את כיונם מדי היתקלם בשכבה שונה של חומר תת-קרקעי. מנקודות אלו מוחזרים הגלים כלפי מעלה, בזוויות שונות. הגלים מוקלטים ונרשמים על ידי מכשירים על פני הקרקע, מצטרפים לתמונה של הרכב האדמה מתחת לפני הקרקע. כל הציוד הדרוש מובא למקום הבדיקה על-ידי מכונית. רק פיענוח הרישום נעשה במעבדה או במשרד.

הקל, המהווה סימן ראשון לקודחים כי עשוי להימצא נפט בהמשך הקידוח.

בעזרת פיצוצים קטנים

הצינור למעלה מראה את אחת השיטות ש" בהן נעזר הגיאולוג במיפוי השכבות התת-קרקעיות. זהו המיפוי הסייסמי. כמויות קט" נות של חומר נפץ מוטמנות בעומק לא רב בתוך האדמה. חומר הנפץ מפעיל גלי הפי" צוץ עוברים לכל הכיוונים. כל גל נתקל ב" שכבה מסוימת מתחת לפני הקרקע, מוחזר שוב כלפי מעלה. הגל המוחזר נקלט על-ידי מכשירי הקלטה מיוחדים, המצוידים ברמקול. משם מועבר הגל למכשירי רישום חשמליים, הרושמים כל גל על סרט מיוחד.

הסרט, המראה שורה מסובכת של קוים ותנודות נמסר לסייענוח למומחה, המתרגם את הקווים העקלקלים לשפה שהגיאולוג ה" פשוט מסוגל להבניה. בעזרתה עורך הוא מפה של השכבות המתעמקות אלפי מטרים מתחת לפני האדמה.

הצרות הנפט. אין יודעים באיזו שכבת קר" קע מקורו. סברה רחוח היא כי סלע המקור יכול להיות החרסית, שהוא סלע קשה, בלתי חדיר, עשוי מחלקיקים קטנטנים הדוקים ב- יותר והמכיל, בדרך כלל, חומר אורגני רב. מתוך רישומים גיאולוגיים, נמצא כי בדרך כלל קשורה נוכחות שכבות של חרסית במ" ציאה נפט בסביבה. אולם אין כל הוכחה כי קשר זה הגו מוחלט. התקפלות השכבות התת-קרקעיות וכן החום והלחץ הנוצרים תוך כדי תהליך זה גורמים, כנראה, שהחומר ה" אורגני הוטך לנפט נוזלי ולאגירתו במאגרים שממנו שואבים אותו הקודחים. הצינור מ" מין הוא דוגמה אוטיינית של מלכות, כפי שנקרא קטע שכבת הסלע אשר בו נקחה הנפט הגלמי.

ברגע בו מגיע הנפט לשכבה המסוגלת לק" לוט אותו, נוטה הוא לנדוד לאורך שכבה זו, כלפי סגנת אותה שכבה. שם הוא נלכד בין שכבות בלתי-חדירות, כשהוא נלחץ אל הכיסה על-ידי המים היותר כבדים, הנמצאים באותה שכבה. מעל לנפט עלול להידחק הגו

המרחב הינו האזור העשיר ביותר באוצרות הנפט, מכיל 42% מהכמויות הידועות בעו" לם. החפקה במרחב, לעומת זו, קטנה מזו של ארצות הברית.

בניצול יתר, מאנו לשלם לעיראקים ול- איראנים יותר מאשר הסכומים הנועמים שנקבעו בחוים הישנים. איראן בהנהגת מוחמד מוסאדק, הלא" מה את תעשיית-הנפט, גירשה את האנג" לים. הערבים, שהכנסותיהם מתעשיית ה" נפט הגיעו בשנת 1952 ל-440 מיליון דו" לר, ניצלו את מעמדם לסחיטה פוליטי" מהמערב. תחת לחץ אל-הנפט, צידד מש" רד החוץ האמריקאי — ואתו הסנטגון — בעמדה הערבית כמעט באופן עיוור בכל בעייה שנתעוררה. גלי הזהב הסמיך של הערבים הטביעו תחתם כל שריד של מו" סר פוליטי.

הגדול: המרחב

חזוים עם האנגלים, שוחררו על-ידי האנג" לים מכל התחייבות לשחטם בזכיון הסעו" די. בשנת 1935 התחילו בקידוח הרא" שון. עשר בארות קדחו, עד שזכו לר" אות סילון זהב שחור מזנק השמימה. ים הנפט האדיר של המרחב מצא מוצא אל שחקי העולם, דרך הון אמריקאי. מלחמת העולם השניה וחורבן אירופה המערבית העלו את הנפט המרחבי לשורה הראשונה. האמריקאים שילמו למושלי ע" רב 50% מכל רווחיהם, האנגלים האמינו

האזורים השחורים (ביניהם יש- ראל) מסומנים כמפת הנפט ה- עולמית כבעלי סיכויים חזקים למציאת נפט. האזורים האפו- רים בעלי סיכויים פחותים.

ישראל: הסגר מדינות ערב נפרץ

מות של הארץ. כולם הוסקו לפני סיומם עליידי מאורעות-דמים.

בשנת 1908 שלה הסולטן עבד אל-חמיד, התורכי, שליט ארץ-ישראל, את הגיאולוג ה-אנגלי המפורסם מקס בלאקהורן לערוך חקירה מדויקת של אוצרותיה הטבעיים של הארץ. לפני הסולטן היו מונחים דו"חות שונים, מבוססים על השערות בלבד, על הימצאות סימני נפט באזורים שונים של ארץ-ישראל.

בלאקהורן הודיע לשולחו המלכותי כי מדי רוס-מערב לים המלח, בסביבות סורם וה-מצדה, קיימים סיכויים טובים למציאת נפט. אך השולטן שוב לא היה פנוי לספל בעניין, מהפכת התורכים הצעירים של אהרן באשה שמה קץ לחיפושי הנפט בארץ-ישראל.

אחרי השולטן, התעניינו הגרמנים. הם שיגרו משלחות של גיאולוגים, בכונה להתחיל בקידוחים. מלחמת העולם הראשונה שמה קץ לפעילותם. הכובשים האנגליים, אנשי עסקים טובים, מינו גיאולוג קבוע בין סקווי המנדט. הגיאולוג, ג'י. ס. בלייק, המשיך את החקירות ליד המצדה. שם נרצח עליידי בדואים בשנת עבודתו. אולם לפני מותו הספיק לפרסם דו"ח עבה ויסודי, המשמש עד היום מדריך מוסמך לגיאולוגיה של הארץ. בין השאר, מ"סר על גילוי גאז טבעי במקום בו עומדת עתה מעברת סקיה, ליד תל-אביב. על סי המלצו"תיו קדחו חברות אנגליות ליד כורנוב בנגב וחולייקאת בדרום. אך שוב הפסיק אותם מר-חקידמים — הפעם: מלחמת ישראל-ערב.

כעבור שלוש שנים, עם שוב השקט היחסי לארץ, שבו גם הגיאולוגים לפעולה. הפעם היו אלה שני אמריקאים, אב וכן, שהומונו עליידי ממשלת ישראל, סירסמו את דו"ח בול, שקבע כי מרבית הארץ מהדה מקום בו על סיכויים טובים למציאת נפט. הוא גם ציין מקום אחד מסוים, בו גדולים הסיכויים במיוחד: חולייקאת היא חלץ.

כמה תקבל המדינה

מלבד ארצות-הברית, אין כמעט מדינה בעולם שאין הבעלות על אוצרותיה התת-קרקעיים שייכת לממשלה. בארצות-הברית נחשב הנפט למשל, כרכושו של בעל הקרקע ואין חברות הנפט זקוקות לזכויו ממשלתי לקדוח ולהפיק את הנפט. כל אשר עליהן לעשות לפני גשתן לפעולה הוא לקנות את הקרקע מבעליה או לשלם להם תמורת הזכות לגלות ולהפיק את הנפט שמחתח לפני ה-קרקע.

בישראל שייכת הבעלות לממשלה והחברות שקיבלו זכויו לחפש נפט שלמו דמי זכויו, בהתאם לשטח הזכויו.

בארצות ערב, שלמו חברות הנפט הזרות כסום כולל עבור הזכויות, נוסף לתשלום רויאליטי — תשלום-בעלות לממשלה או ל-שליטים המקומיים. תשלום זה מגיע בארצות ערב ל-50% מהכנסותיהן הנקיות של החברות.

בישראל, לא נקבע עדיין בכירור מה גובה הרויאליטי אולם ברור כי יהיה חלק הגון של רווח החברות הזרות, באם תמצאנה נפט. חברת לפידות המקומית תשלם את מסי ה-הכנסה ומסי החברות הנהוגות בישראל.

של נפט חולייקאת היא שתאסר לישראל אספקה עצמית של מיצרך חיוני לבטחון ה-מדינה, מיצרך שהועמד בראש רשימת ה-חורות אשר ההסגר הערבי ביקש למנוע את מעברן לישראל.

סעודיה ועיראק המייצרות את הנפט, מצרים והלבנון השולטות על מעברו דרך הסואץ ובצינורות הארוכים, עשו את הכל כדי ש-נפט המרחב לא יגיע לישראל. עתה טרצה

ישראל את ההסגר, מצאה גישה ישירה לאור תו נפט מרחבי — גישה שאינה נתונה לחסדי ההסגר הערבי.

שדוש הפסקות

כיום מחזיקות שמונה חברות ב-38 רשויות של משרד הפיתוח לחיפושי נפט בתוך שטח ישראל. היה זה הצעד הממשי הראשון של ממשלת ישראל למציאת נפט בארץ. קר-מו לו נסיונות רבים של ממשלותיה הקוד-

ישראל, השוכנת על שפת אזור הנפט העשיר ביותר בעולם, הכירה את הנפט עד כה מרחוק בלבד. מעבר לגבולותיה מורחה סמוך נים ריכוזי הנפט האדירים של מדבריות ס-עודיה ובחריין, הרי איראן ועיראק. בני ה-גליל העליון יכולים לראות מראש גבעותיהם את נחש המתכת המוביל את הנוזל השחור על פני 1800 קילומטרים, מסעודיה לציפון, עד חוף הלבנון. בחיפה מסתיים צנור ענק שני, שיבש מאז הפסיקה עיראק את זרם ה-נפט משדות קירקוק ב-1948.

אולם עד השבוע שעבר הצטמצם מגעו של הישראלי הממוצע עם הנפט בתחנות הדלק המצומצמות, המגירות את כבישי האספלט הראשיים, ועם עגלות הנפט האדומות הסר-בבות את רחובות העיר, כשצילילי פעמון ה-עגלון מכריזים על סחורתו.

כך מאמצי הערבים

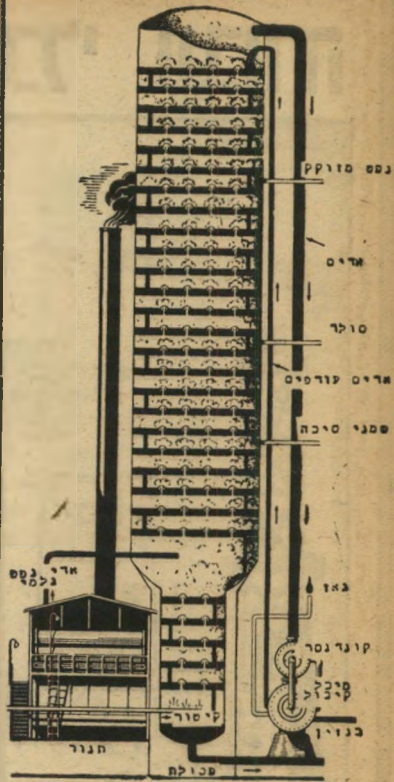
בלוח תצורת הדלק העולמית תופס אורת ישראל מקום נכבד. מדי שנה צורכת יש-ראל מיליון טונות של נפט גלמי, שהן 7.3 מיליון חביות נפט. כלומר: תצורת ממור-צעת של 4.2 חביות לשנה, לכל אורח. ה-ממוצע העולמי הוא 1.3 לשנה ואילו כל אורח של ארצות-ה-ברית צורך 12.5 חביות בממוצע שנתי. האורח הסובייטי, לעומתו צו-רך 1.2 חביות.

ייבוא הנפט, המגיע לישראל בעיקר מדרום-אמריקה, מברית-המוצ-צות ומאנגליה, תופס 16% מכלל היבוא ה-שנתי של ישראל. תמור-רתו שילמה השנה יש-ראל, במטבע קשה או במארקים גרמניים מ-שילומים, 35 מיליון דולר. אילו קנתה נפט עיראקי או סעודי הו-רם ללבנון, היתה חוס-כת לפחות 15 מיליון דולר לשנה.

אולם ההסגר הערבי מאלץ את ישראל ל-שאת בהוצאות ענקיות להובלת דלק במיכליות סביב חצי כדור-הארץ, לאיזור העשיר ביותר בנפט בעולם כולו.

מציאת נפט בישראל עשויה בהחלט לשנות את המצב. אם כי אין לקבוע עדיין בוודאות, עשויה הבאר האחת של חולייקאת, לפי אומ-דנה מוקדמת, להפיק כחבית אחת של נפט גלמי לדקה — קרוב ל-70 אלף טונה לשנה, שהם 7 מצריכת הארץ. כלומר: באר אחת זו תחסוך למדינה מיליון דולר לשנה.

אולם חשיבותה האמיתית של התגלית לא תהיה כספית: ישראל יכולה בקלות להשיג מיליון דולר ממקור אחר. חשיבותו המכרעת

הלכלוך הופך זהב

הנפט הגלמי הנשאב מתוך האדמה הוא נוזל שחור סמיך, מורכב מתערובת של פחמימנים — תרכובות שונות של פח-מן ומימן — בתוספת קטנה של חנקן, גפרית, חמצן וכלור. החומרים הופכים לאחר תהליך זיקוק ממושך, לסוגים ה-שונים של מוצרי נפט, המוכרים לקהל הרחב — מהאספלט ושמיני הסיכה הכב-דים ועד לבנוין והגאזים הקלים ביותר.

לכל אחד מחומרי היסוד, שמהם מור-כב הנפט הגלמי, נקודת רתיחה משלו, השונה מזו של חברתה. תהליך הזיקוק, הבא להוציא מן החומר הגלמי את סוגי הדלק השימושיים, מבוסס על עקרון ס-שט, המתואר בצנור לעיל.

תחילה מחממים את הנוזל הגלמי עד לנקודה שבה הופך הנוזל כולו לאדים. את האדים מעבירים בתוך מעבה (קונדנ-סר) הבנוי קומות קומות, וההופך את האדים שוב לנוזלים. כל סוג של אדים מתעבה בטמפרטורה אחרת, עולה לגובה אחר בתוך המעבה. בדרך זו נעשית ה-הפרדה בין הסוגים השונים, ההופכים שוב לנוזלים, יוצאים מתוך המעבה כ-צינורות נפרדים אל מיכלי האגירה של בית-הזיקוק.

כדי לעזור לתהליך הזיקוק מוזרמים גם אדים עודפים אל תוך שכבות סמי-יימות של האדים, מחישים את תהליך הזיקוק או מגבירים את הפיכתו של סוג מסוים של דלק לסוג בעל תכונות שר-נות.

זה תזון בקונה

מתוך 100 גלון של נפט גלמי, למשל, מופקים לאחר הזיקוק: 44 גלון בנוזל; 36 גלון מוט; 8 גלון אספלט, דוג ר-צטרן; 6 גלון נפט נקי, מן הסוג המש-מש לפרימוסים; 3 גלון שמיני סיכה. הפחת הנוצר מתהליך הזיקוק הוא של גלון.

אפשר גם לשנות את לוח התפוקה, ל-פי דרישת הצרכנים. בדרך כלל מחליטים מנהלי בתי הזיקוק וחברות השיח לאי-זה סוגים להפוך את הנפט הגלמי — אם לייצר יותר בנוזל ופחות סולר או להי-סך, במקרה זה מעבירים את החומרים ה-מוזקקים בצורה שונה, בתוספת תרכו-בות שונות. הכמות הכללית אינה משתנה.

מילים: שלחו הוראות דחופות, קצינים היכו את מלצר האניה, היה ציבור הימאים כמקצה. הימאים חילו לחייך לזכר דברי רב החובל הזקן. דבריו החלו להיראות נכונים.

פצע וחבורה. א/ק מאיר דיזנגוף שטה לאיטה לכיוון נמל צירלסטון שבארצות הברית. על האניה היו אנשי הצוות ושתיים מנשי הקצינים — נשים יחידות בקרב עשרות הגברים. הימאים, שהיו אותה שעת ערב פנויים מעבודה, ישבו בחדר הצוות, סיפרו בדיחות והתלוצצו מי על נשים ומי על מעללי-גבריות, ולא ספספ נסכה השיחה אף על שתי נשי הקצינים היפות.

לפתע נפרצה הדלת. שמואל מרקוביץ, מלצר האניה, התגלגל לתוך החדר כשפניו זבים דם וכל גופו פצע וחבורה. כולם קמו בבהלה. "מה קרה?" נשמעה קריאה מכל הפיות.

לאחר שרחצו את פני המוכה שגרעו במקו צת, סיפר הלה כי נקרא אל תאו של המ"כ כונאי החמישי בו היו גם המכונאי השלישי והקצין הראשון שהתחילו להמטיר עליו מכות נאמנות באגרופים, בבקבוקים וברגלים, קשרו את צוארו במגבת עד שנחנק כמעט ורק לאחר מכן סלטוהו במהלומות נוספות אל מחוץ לתא ואיימו עליו במכות נוספות ובריקה לים, באם יספר על המקרה לצוות או לרבי-החובל.

יום סוער ורוחות סוערות. הימאים קראו לאסיפה בראשות מאריק הגיני, איש צוות בתילנים, בה הוסחו דברים קשים ביותר נגד הקצינים. לאחר מכן רץ חוד הצוות אל תאו ליון, רבי-החובל השחרחר והשמגמן של האניה, ודרש לשגר מיד מברק קים לאיגוד הימאים בחיפה ולקונסול ישראל בארצות-הברית, המייצג גם את שלטונות המשפט הישראליים בנכר. תשובתו של תאו ליון הייתה קצרה וספקית: "לא! הצוות איים בשביתת-רעב אם לא ינתן לו להקטשר עם האיגוד. רבי-החובל דרש איום זה בכתב. האיום ניתן בשם כל הצוות — והמברקים נשלחו."

אך הפרשה לא תמה. הצוות דרש כי שלושת הקצינים המעורבים בפרשה לא יעזבו את האניה אלא לרגלי תפקיד. ביקש העמדת שמירה על שמואל מרקוביץ, המוכה, בטענה כי נשקפת סכנה לחייו ותכזב לחזור מיד ארצה, אף מבלי לפרוק את המסען. בים סוער ורוחות סוערות הגיעו לנמל צירלסטון. על הרציף כבר המחין הקונסול הישראלי. הוחלט להחליף את הקצינים בי

סברה אפיקורסית: עוד לפני יום הבחירות היו קלפיו של "הזקן" ערוכים יפהיפה בהתאם לתוצאות-הבחירות שהוא חזה אותם, אולם הבוחר הישראלי טרף את הקלפים כליל כשהצביע באופן בלתי-צפוי.

מאז החליט בן. גיי. כי ככל שהמצב מסוכן יותר כן יהיה טוב יותר, והוא החל לסבכו בצורה מסחררת. הוא נעזר בכך, מבלי שירגישו בכך, דחקא עלידי מתנגדיו המושבעים: "שני פלגי מפ"ם", כפי שהם קראים אצלו עד היום. מפ"ם ואחדות העבודה המשיכו גם השבוע, השבוע השמיני לשיחות, לרוץ בעיניים עצומות אחרי הסכיסיס המעורפלים של ראשי-הממשלה-המיועד, כשהפורגסיבים והפועל-המורחי דולקים אחייהם במלוא כוח ריאליהם.

מפ"ם, החוששת מפני הצטרפותה של אחדות-העבודה לממשלה והישארותה בחוץ יחד עם חרות, הכלליים ומק"י, עושה את כל המאמצים וההיתורים ובלבד שתצורף לממשלה, ואילו אחדות-העבודה עושה הכל כדי להקים במירוץ את יריבתה. אותה שעה ברור לפרוגרסיביים ולדתיים כי ה"ישיבה" בממשלה עדיפה תמיד על העמידה בחוץ, והם מחזיקים בשתי ידיהם בקרנות המזבח של בן. גיי. תוך עמידה עקשנית על המקח להשגת תיקום טובים, וגם על ממפר "קחי יסוד" להתכנסות בהם בפני ביקורת בוחריהם שלא יתלהבו לממשלה "שמאלית".

על חסידים ותכלית. פרטי המשא ומתן של בן-גוריון דומים לקומדיה קלילה. תחושה: הדתיים באים אליו לדבר "תכ" לית". הם יושבים במחיצתו שעתיים תמימות והוא מעסיקם, דוחקא בשיחה מלאת תוכן על ספרו החדש של אליעזר שטיינמן באר החסידות. רק בעשר הדקות האחרונות הוא שואלם: "גו, יש לכם לומר משהו?" יוסף בורג ומשה שפיירא, שטיפו-יזיעה, מתחילים להעלות בשפה מגומגמת את רמוניהם כי הגיעה השעה לדבר "תכלית". בן. גיי: "בדואי, תכלית. ובכן, המציאו נא לי בכתב הערותיכם ודיעותיכם על חופש הדת והאזרח במדינה, ואז אגיד לכם דעתי בעניין". הם מבלגנים בקושי על הדברים ויוצאים מביתו כשהם מבינים את המצב פחות מאשר הכריזוהו בטרם נכנסו אצלו.

תמונה: בצאת הדתיים, הם נפגשים ב"פרוודור" בישראל ברזילי ומרדכי כנסוב ממפ"ם, המחכים לתורם, בסוטים כי הד"ר יח"ם המרביים לשבת בסניף כבר קנו את הכל. איתם מדבר בן. גיי. על אפשרויות פיתוח הנגב ועל טורו הלשוני של יצחק אבינוי בעל המשמר, המצוד בכתובת המלה "את" שלא כדעתו הוא.

"יש" ו"יש" ו"יש". כך נמשכות השיחות פעם עם כל מפלגה לחדוד ופעם עם ארבעתן יחד. תוך כדי השיחות הולכים ומתבררים יסודות המדינה, כי "יש ליישב הנגב" ו"יש לקבץ הגלויות" ו"יש לקדם מדע" ו"יש לעודד היצירה" ועוד דברים יפים.

בינתיים מתבשל תבשיל אחר לגמרי במט"כחה של מפא"י. בשיחת אנשי הצמרת דיבר מרדכי נמיר ברטט על המצב והזהיר בסני הסכנה כי בסופו של דבר יישארו מפ"ם ואחדות-העבודה בממשלה, דבר שאינו רצוי לראשי ההסתדרות, המעוניינים לזהות את כל השמאל עם מק"י.

השבוע נטלו כמה מראשי מפא"י את היוזמה לידיהם, ניהלו שיחות סודיות עם כמה מראשי הצ"כ והדתיים מתוך תקווה לגמור את העסק ולהעמיד את בן. גיי. בסני עובדה מוגמרת שיוכל להסכים לה או לחזור לשהי-בוקר. עתה קיימים סיכויים כי המשאומתן הקואליציוני יסתיים סוף סוף. אולם על השאלה "איך יסתים?" השיב השבוע אחד מראשי מפא"י בשיחה פרטית: "מתבשלים שני תבשילים. אחד שלנו ואחד של בן-גוריון. עוד לא ברור איזה מהם יוגש לשולחן..."

ים

מה אירע בתא

רבי-חובל זקן ואדום-שיער ישב במסבאה וסיפר לחבורת ימאים שהתקהלה סביבו: "על אונייתי מעולם לא דרכה רגל אשה. אשה אינה מביאה מול לאניה". הימאים הצעירים, חומדי הנשים, ישבו וחייכו למשמע דברי הקברניט הרחוק הזקן.

כשהגיע לפני כשבועיים מברק מא/ק מאיר דיזנגוף אל איגוד הימאים בחיפה ובן הי

הארץ
בעלון קיבוץ מורע, גליון ראש-השנה, התפרסם מאמר בשם "שחררו את מרדכי שלנו!" כשהכונה לקבר הקיבוץ מרדכי אורן (העולם הזה).
א. א. תלאביב
כל ישראל קברים.

קציני א/ק תפוז ותמר שעגנו אותה שעה בארצות-הברית. הקצינים ידו עם נשותיהם, עברו לאניות האחרות, אך סערת הרוחות לא שככה. אמר מזכיר איגוד הימאים שב השיער, ארוני זיטנפלד: "נערוך בירור מקיף ביותר, לא ניתן לסגוע בטוהר היחסים בין הצוותית והקצינה".

לימאים הסבר משדהם. השבוע הגי עו לחיפה חובל-ראשון בני קרביץ, מי שהיה רבי-חובל סנינת החופים נירית שנתפסה בשעתו בלבנון, מחתיקי הפליים ועליה ב', ואחר מכוואי שלישי צבי אמיר. מסיפון האניה הורדו ישר למשטרה. טען בני קרביץ: "לא הכינו את המלצר. שמואל מר-קוביץ הוא שובר משמעת כרוני בהפלגה זו אף נרשם בספר עבירות הצוות. יום קודם לכן עבר עבירה חמורה ביותר על המשמעת. קראנו אותו לתא כדי להתרות בו. מרקוביץ הקים רעש ועשה סקנדל, נאלצנו לדחות אותו בכוח החוצה... ואשר

(המשך בעמוד 12)

אבא שאל את נוני, בן ה-3, איפה התנך. ענה נוני: אני יודע איפה אני נח. אבל מה אני יודע איפה יתה נח?

חכמה זו של אמנון (נוני) סמילנסקי, בנה של קריינית-הרדיו רות שפיירא, עוררה צחוק רם בבית. אך מי יזכור אותה בעוד שנה, שנתיים? ומדוע לא ייהנו ממנה גם אחרים?

כל אב ואם יודעים לספר בדיחות מעין אלה של ילדיהם. מדוע לא יסמרו אותן לרשות הרבים?

כדי לספק מוצא כזה לאמרות-ילדים, החליט, העולם הזה, לחדש את אחד ממדוריו הוותיקים והאהודים ביותר.

צברינו המודים ועוקצנים

שיפרסם את אמרות-הילדים המוצלחות ביותר. בשם אומרן.

אולם לא רק האמרות החשובות. יש ותמונה אומרת יותר מעמוד שלם של מלים. יש והבעת-פניו של תינוק, תנועת-ידו של ילד, מקסימות את לבו של כל מסתכל. אולם רבבות תמונות מצוינות כאלה, כמו שתי תמונותיו של סטודיו תלמי, רחוב הרצל 61, חיפה, המתפרסמות בעמוד זה, קבורות באלבומיהם של ההורים.

מדוע לא תלח גם אותן למדור "צברינו חמודים ועוקצנים" ותתן לרבים ליהנות ממראה ילדיך, שהם, ככלות הכל, יצירותיך המקוריות ביותר?

העולם הזה יפרסם במדור זה את האמרות המוצלחות ביותר ואת התמונות הטובות ביותר. כל אדם שישלח אמרה או תמונה או שתיהן יחד, ושיפורסמו במדור, יקבל פרס יפה בצורת חבילת שי של התכשירים המפורסמים לתינוקות, ככה שופמן — פודרה, סבון, תחליב — המוסיפים חן וכריאות לתינוק. נוסף על כך יקבלו ילדים משחת-שיניים מיוחדת, ככה שופמן. עם טעם תפוחי-זהב. ערכה של כל חבילת שי (לפי המחירים לצרכן) יהיה שש ל-1. החבילות יישלחו ישר לביתו של הזוכה.

את החומר יש לשלוח למערכת "העולם הזה", ת.ד. 136, תלאביב, ולסמן על המעטפה "צברינו חמודים ועוקצנים". כן יש לציין את שמו המלא של הילד ותאריך ליתו.

סטירת-לחי בבית „דבר“

בכתבה זאת, נמנע העולם הזה ככל האפשר מלהיכנס לפרטי חיים אישיים, הצטמצם בהבהרת הצד הצבורי.

קוראי „דבר“ נמנים עם האנשים המאושרים ביותר במדינה: מעיתונם למדים הם מדי בוקר מה תרודים החיים ומה יפה כל המתרחש. אולי היו מופתעים קצת יותר, אילו פירסם עיתונם גם משהו מן המתרחש בין כותלי המערכת עצמה, אולם אין כל סיכוי שיגונב אליהם שמך דבר, כי דבר יודע הוא שדבר אינו נוהג להקדיש את טוריו לדבריהבל סנסציוניים כמו סטירת-לחי וזוגיות מתנפצות. גיבור הרומה שהתחוללה לפני שבועיים, בבנין המחודש הנוחם בן ארבע-הקומות שברחוב שיינקין בתל-אביב, הוא איש בריא-בשר, בעל שיער מכסיף והולך, הנראה צעיר מ-60 שנותיו. חיים שורר (מתחרו עם צורר), האחראי העיקרי לעבודה שדבר וסנסציה הם דבר והיפוכו, נתמנה לתפקיד העורך הראשי של עיתון פועלי ארץ-ישראל לפני שנתיים. מאז נפטר מייסדו עורכו הראשון, ברל כצנלסון, עמד דבר מיותם במשך עשר שנים, ללא עורך מבין דבר, עד שנמצאה בין שורר רות ההסתדרות אישיות בעלת-חיקומה שתוכל להמשיך את המטרה המפוארת, דבר יום ביומו.

ויבוקש הדבר ויימצא.

סוף פתאומי לשליחיה

לברו הציוני והפועלי של שורר, לילי העירייה אובדוּבוקה במחוו פודול כי רוסיה הלבנה, היה ללא די פוי: מארגנה של תנועת הנוער הציונית בקייב נס'ציונה נבחר, מאוחר יותר, לתפקיד חשוב ואחראי — פירסום חוברת אודות משפט ארלוזורוב, הכוללת כמעט כל דבר-כונן אפשרי.

לאחר שהוכיח בצורה זאת כי הוא אדם המסוגל לשאת ברמה את דבר הפועל, זכה שורר לגמול ישונה לו: לא זאת בלבד שנמסר לו תפקיד אחראי במערכת הפועל-הצעיר, השבועון המסאיי המופיע עד היום מבלי שאיש ידע על כך, אלא שנבחר אף לנוסע חמש פעמים לשליחויות שנועדו להביא את דבר הציונות הסוציאליסטית לתפוצת הגולה. אמנם, השליחות האחרונה, שבמסגרתה בילה שורר כמה משנות חייו היפות ביותר בפאריס עיר-האורות, ונטייתה בצורה בתלת-עיניה במקצת: כל שליחי מפא"י בבירת צרפת דרשו את החזרתו המיידית לישראל עוד לפני תום תקופת השליחות, לאחר שנוכחתו גרמה לכמה וכמה שעוריות מן הסוג שדבר אינו נוהג לפרסם.

שורר חזר, איפוא, לארץ, מלא מרץ-פעולה שלא נוצל עד תומו. לכן, אין פלא כדבר שצוות העובדות של הדור (קודם) ודבר (אחר-כך) הקפידו מאד לשמור על דיסטאנץ מתאים אל העורך הראשי המכובד.

מארע מסויים בקיבוץ גבעתי-ברנר, לאחר ששורר נשא הרצאה רעיונית בפני חברי המשק, העיד כי שורר אינו מסתפק ברוחניות גרידה. הגבת המשק העניין היתה מהירה וברורה: שורר נאלץ להיפרד ממנו כפי שגפרד קודם לכן מפאריס.

יורשו של ברל כצנלסון

אלה ממכריו של שורר היודעים את כל העובדות הללו דבר דבור על אופניו, היתה זו מכת-תודהה כאשר מונה כעורך ראשי של אחד העיתונים החתיקים והמכובדים ביותר בישראל, לאחר כשלון מוחץ בעריכת העלון המפא"י הפנומי של שעת-הצהריים, הדור.

היה ידוע היטב שבית דבר שוקק עיתונאים מוכשרים בהרבה, כמו דן פינס, אדם ישר מטבעו ששורר דחק אותו לקרן-זחית והותיר לו רק את עריכת העיתון המנוקד אמר, לא כמו ח"כ מפא"י הרצל ברגר, הפובליציסט המזוהר אך חסר-הפסקים. אך בעיני כמה משליטי המפלגה נראה דוקא שורר האיש המתאים להפוך את דבר לדבר-אחר.

אלופי השחיתות והמעל, שהיו זקוקים להגנה עיתונאית מתאימה במקרה של חשיפת עובדות מהימנות על פועלו-תימה, ידעו כי לא ייתכן למצוא אדם מתאים יותר, תלוי יותר, לדבר כזה. בתפקידים עדינים כאלה, אראפשר היה לסמוך על עיתונאים מקצועיים נקי-כפיים וטהורי-עבר. כי אלה, אפילו הם חברי מפלגה נאמנים, אינם יכולים להתעלם מדבר אמת.

אין לך דבר העומד בפני הרצון, ושורר קיבל לידיו את העיתון, אמנם, לא טוב היה הדבר אשר עשה, אך לא היתה לכך חשיבות יתרה. העיקר הוא, ששורר הוכיח את עילותו בכל חיפוי וטישטוש, דאג להמעט ככל האפשר את חשיבותו של משפט קסטנר ואת אופי פעולותיהם של גזבר הסוכנות דוד בהרל, חברי נחלמות, מנהל דפוס מפא"י אלכסנדר („שורה“) פישמן ורבים אחרים. כשחשף העולם הזה את רקבון השלטון בחושיטסאן, התגייס להוכיח

מועמד ברגר אי לז

בטורים ארוכים כמה לקוי חוק הוצאת הדיבה בארץ, סלל בכך את דרכו של חושי להשתמש מביורו משפטי של מעשיו. תחת זאת קרא שורר לטרור פיסתי נגד העולם הזה. היה לשורר, בעיני הממונים עליו, עוד יתרון חשוב: הוא לא התיימר מעולם להיות בעל מחשבה פוליטית עצמאית, אפילו בשטח הצר ביותר, נהג בכל עניין ברחשיבות לפי הכלל: וכל הדבר הקשה יביאון לפני משה (שרת).

מכתב גנזו של מתאבד

ב עבודתו, נהג שורר כקורפוראל טיפוס של צבא הצאר הרוסי, לפי כללי-הזהב: התרפס עד עפר לפני הממונים עליך ורדה עד חומה בכפופים לך. לתסביך החולני נוסף רגש נחיתות עמוק ומוצדק, כי קרנו המקצועית עיתונאית של שורר לא היתה גבוהה ביותר בין חכריו למקצוע.

יותר מכל אישר דעה זאת הכשלון המכריע האחרון שלו — סדרת הרשימות על המסע לברית-המועצות. לגבי כל עיתונאי, היה מסע כזה הזדמנות בלתי-חוזרת למסירת אינפורמציה בלעדית רבת-חשיבות-ועניין לקוראיו. שורר הביא אתו המסע כמה עלים צהובים וחיוורים שאיש לא רצה לקרוא בהם לאחר שנתנסה בכך.

בידוע כי בכוח אישיותו עצמה לא יוכל להגיע לשום תפקיד אחראי בעיתונות החופשית שמחוץ לשורות הסגורות של המפלגה, אף לא להטיל את מרותו על עובדי העיתון בו הוא משמש עורך-משטעם, נהג שורר לרדות בגסות בכל הנתון לפיקודו, מפועל הדפוס עד לעיתונאי החתיק.

מכה שורר — „דבר“ העומד —

הוא נהג לצעוק על פועלי הדפוס דברי ניבול-פה שהיו ללא-ספק גורמים לשביחה מיידית אצל כל מעביד פרטי שהיה מעז להסתכן ביחס כזה אל פועליו.

כשנמצאה גופתו של משה פילצר, כתב דבר שהתאבד (העולם הזה 922), השתמש שורר בכל כוח השפעתו למנוע לא רק את פירסום תוכן המכתבים שהשאיר, אלא אפילו למנוע את מסירתם לידי האנשים שאליהם נועדו — בני משפחתי וחבריו לעבודה של המנוח. והיו דברים בגו — אחד המכתבים הכל משפט אירוני זה: „עתה יוכל סוף סוף שורר לבצע על הייעול שהוא משתוקק לו כל כך.“

בנק הפועלים אינו מרוצה

לדברים הגיעו לידי כך, שפועלי דפוס דבר, הרגילים ליחסים דמוקראטיים, סירבו לא אחת לקבל הוראות מפי העורך הראשי, דרשו שבהכנת העיתון יספלו חברי מערכת אחרים, בעלי נפשות פחות מתוסבכות וידיעות יותר מבוססות. רגש נחיתות בנשמתו של הקורפורל הקטן, שלא יכול לעשות דבר, הלך והעמיק מיום ליום, הבשיל לפני שבועיים את פריהבאושים שלו. הסיבה הפורמאלית היתה פעוטה ביותר, והקרנב שנבחר היה מקרי בהחלט.

חיים גליקשטיין, לשעבר עורך לילה בהארץ ומזכיר מערכת זמנים, הוזמן לעבוד בדבר לפני יותר משנה כמזכיר המערכת. למן הרגע הראשון לא חיבב שורר את הצעיר היודע את

מקצועו, כשם שלא חיבב כל צעיר אחר או כל יודע-את-מקצועו אחר.

ההתפוצצות חלה לאחר שבראלי, מנהל בנק הפועלים ואביו של הסופר המדיני של דבר, שלח לדבר מכתב חריף, בעקבות קיצוץ שלוש שורות מבילוטין ידיעות של הבנק שנדפס בעיר תוך הנהלת הבנק קבע בראלי במכתבו, יודעת טוב יותר מן המערכת מה צריך להתפרסם ומה לאו.

כדרך השיגרה, הגיע המכתב לידי מזכיר המערכת, והוא השיב עליו בחריפות לא פחותה, באמרו כי אינו מוכן לשאת סגנון כזה בפניות אל המערכת. העתק המכתב, שנשלח באופן שגרתי לעורך הראשי, חובב היחסים הטובים והקשרים המתאימים, גרם לתבערה.

נבל ז' — טינופת ז' — נבלה ז'

שורר, שמצא את המכתב על שולחנו בשעות הערב, התלקח. הוא פרץ לחדרו של גליקשטיין, שישב שקוע בעבודתו, שאל אותו בפנים סמוקים מזעם כיצד העז לכתוב מכתב כזה.

כבר במשפט השני הגיע שורר לנקודת-הרתיחה, צעק לעיני שני חברים נוספים של המערכת, עורך-הלילה חגי אשד וה' סופר הכלכלי ברוך הדר: „אתה גס-רוח ז'!“

גליקשטיין לא נשא בשלוה ביטויים מסוג זה. טפח באגרופו על השולחן, השיב: „אתה עצמך גס-רוח. אתי אין מדברים כך!“ אולם שורר לא נסה לשתוק, בן רגע התפתחו חילופי דברים בנוסח: „נבל ז'!“ „טינופת ז'!“

כאן לא התאפק העורך הראשי, הרים את ידו, מחץ בתנופה אחת את פניו של מזכיר המערכת שהחלו שותתים דם. גליקשטיין, מצידו, התאפק מלהשיב למכה כגמולו, הדיף אותו מעל פניו בתנופה רבתי, שתקעה את אחוריו של שורר אל תוך דלת הזכוכית של ארון-ספרים, שהתנפצה מיד בצליל עדין.

נויפה עדינה למתקוף

שמע הקולות והברקים, נזעקו חברי מערכת דבר לחדר הפריון בין הניצים, הילל דאנציג, אחד מנאמניו החיידים של שורר בבית, שזכר לכינוי „קסטנר הקטן“ לאחר שהשופט בנימין הלחי קבע בפסק-דינו שדאנציג עשה בגטו קלוז' דבר שצעה ישראל קסטנר בתפוגתה כולה, מיהר לנסות להפיץ שמועה כאילו גליקשטיין היה הראשון להכות, אולם לדבר-שקר זה לא היה סיכוי להיקלט: לפחות שני עדי-ראייה נכחו במקום.

מיד לאחר מכן החלה פעילות דיפלומאטית נרגשת. כאילו מאליה נוצרה העדה לטיפול בעניין העדין, מורכבת מחברי המערכת יהודה גוטהלף והרצל ברגר ומאיש-המינהלה חיים ענבי. כדרכו של דבר, התכננה הוועדה להשמיע כמה מילות תחנומים לצד הנחנק, כמה מילות נויפה (עדינות) לצד המת-קיף, ולראות בכך את סופו של דבר. אלא שהפעם לא היה גליקשטיין מוכן להסתפק בכך, סירב להשתתף בבירור, טען כי נוכח האופי הפלילי של המעשה, באה בחשבון רק תגובה הולמת. במקרה שלא יבוא על הגנתו וטיפולו, טען גליק-שטיין, יביא את העניין בפני האיגוד המקצועי שלו — אגודת העיתונאים — שינקוט ללא ספק צעדים מתאימים.

מכרר נמיר — נגד הרצון

עורך ארוך-ידיים

אפשרות מבחקה זאת לא עלתה עד כה על דעת אנשי דבר. הועד אגודת העיתונאים, בו מיוצג דבר על-ידי יהודה גוטהלף וחיים גליקשטיין, היה עלול להעי מיד את שורר למשפט חבי רים ולהוציא משורות ה' אגודה — חרפה שלדבר היה קשה לשאתה.

על כן יצאו השליחים מבור הלים ודוחפים בדבר המלך אל מרכזי נמיר, המזכיר הכללי של ההסתדרות, ביקשו ממנו לקחת את הדבר על עצמו ולהיכנס לעובי-הקורה. היה ברור, כי קשה עד מאד יהיה לשכנע את מערכת דבר להוסיף ולהיכנס למרותו של העורך ארוך-ידיים. כמה ממשתתפי הביורור העלו הצעה גיונית: לסלק את שורר מתפקידו הנוכחי, לשלוח אותו לשליחות הסתדרותית-חלוצית לאמריקה, למנות כעורך במקומו את הרצל ברגר, להרים מחדש את קרן דבר לכבוד הראוי לה.

אלא שלשליטי מפא"י קשה יהיה להגיע למסקנה כזאת: תמיד קיימת הסכנה שברג נקי-הכפיים יהיה עצמאי מדי, יחסית לשורר, ולא פחות מזה הם חוששים לשורר עצמו. סוף סוף, לעולם אין לדעת באיזו צורה מבישה עלולה להסי תיים שליחות חדשה של שורר.

לפחות חצי תריסר ו' זהו מספר שאין להתבייש בו, אומרת מרים שסן. הגורם המגביל העיקרי: צרות המקום. «לו הייתה לי דירה גדולה יותר, הייתי מעגלת את המספר לפחות לחצי תריסר ו' כדי להפגין את הכמות הדרושה. הסתדרה המשפחה על הספה, הושיבה לידה את שתי הבובות שיכלו להיות תינוקות — בדירה מתאימד

העולם הזה מבקר אצל ארבעה אינ

כיצד עומדת אש ארבעה ילדים, הרו התרחץ, לשחק, לו להתמוטט? למרים במצב דומה: לקוב ני הילדים, לעשות מקלחת קרה. ובעט שתגרום למצב־רוח רוב הנשים תסרוק עיקרית למצב־רוח

עם נתן) החליפה כמה פעמים את מקצועה. כמעט כל שנתיים הגיעה החסידה. לפי שעה הוגשמה התכנית ב-66%: בן אחד ושלוש בנות ממלאים את הדירה הקטנה שברחוב אהרונוביץ בתל־אביב. לפי התוכנית חסרים עוד שני בנים. אולם לפי כל הסימנים, יצ' טרכו לחכות זמן מה במקום שמחכים לידים שטרם נולדו.

מה הסיבה? קודם כל, מנוחה קצרה. אולם התקלה העיקרית היא צרות המקום. סבורה מרים: משפחה של שמונה נפשות זקוקה לפחות לארבעה חדרים. ודירה כזאת עוד אינה מסתמנת באופק התקציבי של מש' פחת שסן, ולכן היא מתאזרת בסבלנות.

יש לא ינחש בנקל כי מרים שסן היא אם לארבעה ילדים. אפשר היה לחשוב, במבט ראשון, כי נישאה זה עתה. אולם מאו' רע מאושר זה חל כבר לפני 11 שנים, שלוש שנים אחרי שהכירה מרים חלפון, אז תופרת בת 16, צעיר שהיה מבוגר ממנה כתשע ש' נים. פנחס עבד בחנות של ראדיו.

לפני החתונה לא הרחיבו השניים את השי-חה על נושא חשוב למדי בחיי הנשואין: ילדים. אולם חיש מהר נתברר כי דעותיהם מזדהות: שניהם אהבו ילדים. בהמשך הזמן נתקיימה התיעצות והוחלט הגינית: דרוש צוות של ששה. האידיאל המקוה: שלושה ב' נים, שלוש בנות.

מאו עברו השנים. משפחת שסן (מתחרו

שיר אימלקי? ישראל? י? הילדים הלכו לישון. הבעל קורא בעתון. מרים חופשית, סוף־סוף, להתפנות לחובבותה העיקרית: שמיעת תקליטים. יש לה נחמישים בבית. חביבים עליה שירים סנטימנטליים. כל שלגר מוצא מקום באוסף הגדול והולך.

9:15 — **שעת הקניות.** בשעות הבוקר מתרוקנת הדירה מילדים. מרים יוצאת לקניות, לרוב לבדה.

6:30 — **התעמלות בוקר.** בקומם בשש וחצי בבוקר, נזעקת הרביעיה להתעמלות של חמש זקות.

6:00 — **נילי מפקחת.** הקריאה «אמא!» בוקעת מחדר הילדים. מרים נזעקת למקום להשקיסה, כדי שלא תעיר את שאר הילדים בסרע עת — לרוב זה עוזר.

21:20 — **שקט בדירה.** בעיית ה נפירת בעזרת העוזרת, שהיא גם ידי

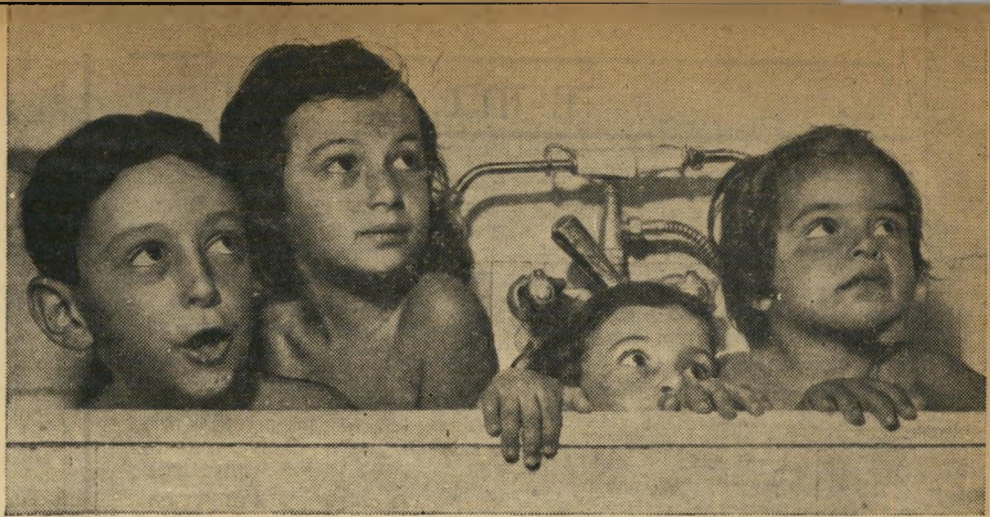
19:30 — **השתוללות אחרונה.** לפני השינה יש להוציא את המרץ. «זה די משעשע», סוענת מרים.

19:15 — **מקקחת מהירה.** הזמן קצר, סדר הרחיצה הוא לפי הזרזות — כל המקדים זוכה.

19:00 — **בגדים למחר.** מתקרבת שעת השינה. מרים מנצלת את הזמן כדי לגחץ עוד שמלה.

אמכטיה קיבוצית. ארבעת בני שטן מתרחצים באמבטיה קולקטיבית לפני שכבס לישון. הנקיון עומד במקום הראשון כרשימה, אומרת מרים, "זה חשוב יותר מאוכל!" הילדים מקבלים את הדין בהכנעה, מלבד רוני הגדול, החוזר הביתה עייף מהמישחק בשכונה. הוא פשוט מתעצל. הנקיון הוא שגעונה הפרטי של מרים.

האם האמהות היא הסוף?

אם צעירה

ס יותר מדי!

לדיה לטייל אחרי יום עבודה. אולם גם זה אפשר, אם נחזק. כמה דרוש למשפחה של שש נפשות כדי להתקיים בתנאים הוגנים, נורמליים, אך ללא מותרות מופרזות, בתל-אביב? כארבע מאות ליירות, לדעת מרים. כי כמו כל ייצור המוני, גם ריבוי הילדים גורם לחסכון מסויים: "ב" מיד יש משהו העובר מילד אחד לשני. יחוד אצל אחת כמוני, שהצליחה ללדת שלוש בנות בנוו אחרי זו!" כך הפכה התקלה לב" רכה. אין בעיות של הלכשה.

גאחת מרים על כך שילדיה יוצאים תמיד לרחוב לבושים בטעם. חלק מן הבגדים היא תופרת בעצמה, והיא המתקנת את כולם, מ" קצרת ומאריכה לפי הצורך. גם הכביסה נע" שית, כמובן, בבית, בכוחות משותפים. מרים מחלקת לעצמה את העבודה באופן שיטתי, לפי ימי השבוע, אינה מעמיסה עבודה מר" בה מדי ביום אחד.

ל עתה של מרים על סדר ומשמעת: "זה הכל תלוי בעצבים של ההורים. לא פעם נכנס יד"י ביתי, או אפילו רופא, ואי-מר שהאוירה בביתנו בריאה ושקטה. לא מורגש שיש ארבעה ילדים." איך זה מושג? משתדלים להשתלט על העצבים. "במקום לצ" עוק על הילד, אני מזמרת איזה שיר או משחקת מישחק. בשעות הצהריים, כשאני ר" צה לרכו את הילדים כדי שלא יפריעו לבעל ולשכנים, אני מארגנת להם שירה בציבור. הם כולם מוסיקליים."

מכות? בפרינציפ לא, אולם מרים אינה מהססת לתת מכות לילדיה כשהיא מרגישה שזה דרוש להם. כשישנו מקרה של התפר" עות מוגזמת, מחזירה מכה קטנה את הילד למוטב.

לפעמים שואלת אחת המכרות את מרים, הנראית רעננה למדי, כיצד היא מספיקה ל" נוח. בשביל מרים, זו הלצה. אם יש לה פנאי, יש לה אלף דברים לעשות. צריכים לעזור לילדים בשעורים, למשל.

לאב אין זמן להתמסר לילדים, מלבד בש" בתות. האם אינה רק אם, אלא גם אשת נש" אין. תפקידה לדאוג לכך שבעלה יוכל לנוח בבית. לשם כך יש לעמוד על המשמר. מנוחת הבעל נקנית, כרגיל, על חשבון מנוחת ה" אשה.

כ מה ילדים דרושים למשפחה? לפחות שלושה, בטוחה מרים. כי הילדים ממל" אים את כל החלל הריק שבחיים. "כמה שזה קשה, הרי החיים בלי ילדים ריקים. פחות משלושה ילדים אי-אפשר לקרוא לזה משפ" חה. זה מתבטא בזה שאם משפחה הגונה יושבת ליד השולחן, הרי כיכר לחם צריך ל" היגמר כהרף עין!"

אננם, זה קשה. זה קשה מאד. אולם, לפ" חות לדעת מרים, זה גם כדאי.

ריקאי: להלביש את הילדים, להאכילם, לה" כין לכל אחד תיק-אוכל, לשלחם לדרכם ב" עוד מועד לבית-הספר ולגנון. שני הגדולים הולכים לבית-הספר לבדם. את שתי הקטנות לוקחת העוזרת למחוי-חפצם. עוד לא קרה מקרה אחד של איחור לבית-הספר.

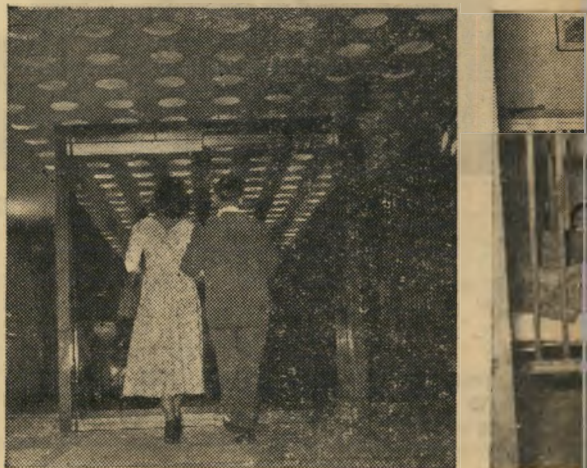
ה אם אפשר להסתדר בלי עוזרות? למר" ים אין כל ספק: בהחלט כן. כשנמצאת מרים ביום מסויים בלי עוזרת, היא נמצאת במצב-הרוח הטוב ביותר. "זה באמת ככה, זה לא מוגזם!" אולם יישנה בעייה אחת: לא תמיד יש בכוחה של האם לקחת את כל

פני הלחץ האדיר של לאכול, להתלבש, ל" ולל, ללמוד — מבלי ונות מוכנה לכל אשה וקור דקות מספר לפ" תרגילי התעמלות ר" דרושה תסרוקת נאה, "אני בטוחה שאצל רועה היא הסיבה ה" ולקל!"

לשגיאה זו. עוד לפני נ בעצמה, זואגת לש" ו ועשויה בטעם, כדי ים ורענן לקראת יום העבודה בטמפר אמ"

16:20 — אחר-הצהריים בשפת-הים. לפנות ערב מתאחדת לפעמים המשפחה, ונוסעת לשפת-הים בהרצליה או בבתי-ים.

21:45 — בילוי נדיר. לרוב יוצאים השניים לקול" נוע. לעתים נדירות יותר מזדמן לרקוד בנ".

אמא וגם חברה. אין זה מופקד חגיגי. כשמרגישה מרים כי ילידה מעובבנים, היא עוברת למישחקים. לפי הגובה: רוני (9), יוכי (7), נילי (4) ואירית (2).

לרכוש שיכון למשפחה? מחלוקת החל ב- שיגור בקשות ומכתבים, בצירוף המלצות רפואיות דחופות, לכל המוסדות הנוגעים ב- דבר. את החשבה המעניינת ביותר קיבל מ- משרד העבודה שהציע לו להצטרף למפעל "הסכון לבנין", להשליש מדי חודש 25 ל"י ולזכות בעוד כשלוש שנים בשיכון נאות. מחלוקת היה זקוק לשיכון מידי ולכן לא מצא פתרון.

המשפחה המשיכה להיצלות בפחון במצו- קה גדולה. בית-ספר נוצרי ביפו רצה לקבל את הילדים תחת חסותו, אולם פרץ טען: "לא לשם כך באתי למדינה, חנוך נוצרי יכולתי לתת לילדי גם בחוץ לארץ".

מחלוקת, שמלך על הבטחת העירייה, פנה אליה שוב בתלונה: "למה גרשתם אותי מהשטח הגדול? מוטב היה לחיות בחורבה מסוכנת מאשר בין ארבע פיסות פח המח- ממות כמו תנור!"

צבא

מותו של הנוכד

לפני ששה שבועות הוזמן סרן משופם ל- בית זקן השומרים הפתח-תקואי, אברהם שפירא, למסיבה מפוארת לרגל הסמכת אמיר שפירא (20) כקצין-טיס. נדמה היה כי נוסף על כל חבריו, מדריכיו ומפקדיו של אמיר, יהיה במסיבה פתח-תקואי כולה. לזקן השופם רים, מכניס-האורחים החתיק, היה מסיבה זו התגשמות אחד מחלומותיו היקרים. הוא היה גאה על נכדו.

השבוע עזב אוחיו סרן מסיבה אחרת, בריית- מילתו של בן אחד הטייסים, נסע שוב אל בית שפירא בפתח-תקואה. בשעת המסיבה נודע כי מטוסו של אמיר שפירא נפל והת- רסק ליד סגירה בשעת טיסת-יחיד.

שוב היה הבית מלא וגדוש אנשים. אולם הפעם שררה במקום דממה. על השולחן ה- כבד והארוך היה מונח ארון צבאי מכוסה דגל תכול-לבן ועליו נרות דולקים. לידו ניצ- בו בדממה שעה ארוכה סבו ואביו של הטייס. אמו של אמיר לא נכחה. הורקה לה זריקת ארגוע והיא נדממה. מסביב ישבו חבריו ל- קורס הטיס, בהם חברים עוד מהגן ומבית- הספר. כלב קטן ישב ליד הארון בראש מורכן.

השועל הקטן. סיפר חגי, חברו הוותיק של אמיר: "בעצם הוא לא נשתנה מאז יל- דותו, הוא רק התפתח". גם התעניינותו ב- טבע לא נשתנתה. עוד בקטנותו היה מסוגל לשבת שעות ארוכות ולהתבונן בשירות נמ- לים בעבודתו, בלטאות, צפרדעים וצפרירים. מאוחר יותר היה מארגן "טיולים ביאולר-

(המשך מעמוד 8)

להורדתנו מהאניה — זהו תקדים מסוכן ביותר. אם בצורה זו יוכל כל צוות להוריד קצין שאינו נראה לו מהאנונייה — תהיה זו שבירת עקרון המשמעת הימית. טוב שית- ברר הענין פעם סופית."

לא השתכנעו מדברי בני וחברו צבי ה- ימאים, שהסבירו כי לא ייתכן מרד על אנונייה בגלל נזיפת קצין.

מה היא אותה עבירת משמעת מסתורית בגללה הוזהר המלצר — זאת לא גילה בני, ואילו הימאים חיכו. להם הסברים משלהם בענין.

השבוע נודע כי שמואל מרקוביץ לא ערק מא/ק מאיר דיונגוף, כפי שהודיעו העיתונים קודם לכן, אלא פשוט איחר והאניה הפליגה בלעדיו. עתה מתנינים לבואם של המכונאי החמישי, משה שמחון, שהועבר לא/ק תמר ולמלצר המוכה. רק אז יערך בוועד-הפועל של ההסתדרות הבריור: ההיו אלה מכות או לא מכות?

דרכי חיים

שבעה ילדים בפחון

בפחון עלוב של דלת על דלת בסנהדרת- וויש, יפו, מתגוררות תשע נפשות. שבעה יל- דים כחושני בשר מתגוללים ברפס. אחד מהם מטלטל עצמו על קביו. עוד אחד נזקק גם הוא לסעד בהליכה — שניהם נפגעי שיתוק ילדים. יתר החמשה — רובם מוכי גרענת.

זו היא משפחת פרץ מחלוקת. עם קום המדינה עלה פרץ ממרוקו לישראל, מצא דירה בת שני חדרים בשטח הגדול ביפו. עד מהרה הופיעו פקחי העירייה, דרשו מהתושבים למנות את המקום מחשש הת- מוטטות.

12 ניתוחים ועוד אחד. לפני שהונחו הפתלים ניתנה הבטחה מפורשת: תוך ששה חודשים יזכו המפוננים בשיכון עירוני. כולם האמינו, גם פרץ האמין. בינתיים עברו לפחוני סנהדרת-וויש. איש לא העלה בדעתו כי ששת החדשים יהפכו לשש שנים.

בקובלנקה היה פרץ מחלוקת בעל מוסך, שרת לאחר מכן שנתיים בצבא צרפת ועוד חמש שנים בלגיון הזרים במדבריות צפון אפריקה. משם עלה עם משפחתו לישראל, בילה פחות מיומיים במחנה העולים בפרדס חנה, מצא מיד עבודה במוסך הדאר בו הוא עובד עד היום. בינתיים, בתוך הרפס והטיף, הלכה המש- פחה וגדלה, גדלו והתרבו גם הצרות. יוסף, בן השבע, נחף בשיתוק-ילדים כחצי גופו התחתון ובאחת מידי. הוא נשלח למקומות

עם כוח הלחן

כדי להקל על המעשנים לעמוד בפני עליית המחירים הוצאנו לשוק גם את

"כנסת" מס' 6

275

350

וכחותם ב"כנסת"

תובע שיכון מחלוקת וילדיו
מששה חודשים — לשש שנים

גיים" כפי שכונה אותם. היה לוקח בקבו- קים וקופסאות, אוסף חרקים ובעלי חיות לל- מוד את טבעם ורכיבם. פעם תמני את כי- תתו לראות כיצד הוא מנתח צפרדע. באחד הטיולים הביאולוגיים מצא אמיר שועל קטן וחולה, הביא אותו הביתה כדי לאלף אותו כחית-בית. שנה תמימה טיפל אמיר בשועל הקטן, שהחל רץ אחרי הילד כמו כלבלב. אולם באחד הימים שמע השועל ליללות שועלים בפרדס. השועל הקטן ענה, ומאז נעשה לחסר מנוחה, התרוצץ על הגג,

רפויי שונים, עבר עד כה 12 ניתוחים שלא הצליחו. בעקבותיו נתקף בשיתוק אריה, הבן השני, העומד עתה לפני ניתוחו הראשון. רק **במזומנים**. מחלוקת היה ברשימת מפוני יפו. הללו נדרשו להכניס למשרדי ה- עיריה סכום בן 760 ל"י בתשלומים חרשיים, 100 ל"י בכל חודש. מחלוקת לא הצליח ל- גיים את הכסף במלואו, חסך בקושי 400 ל"י, קיבל הודעה מהעירייה על מחיקתו מרשימת המפוננים. כיצד, בכל זאת, יכול אורח חסר-אמצעים

מרק פירות

ע"י הוספת מים קרים ובישה מתקבל מרק פירות מצויץ

הסכון במרחק זמון

מוצר מובחר נוסף של

מיציי ת"א טל. 82456

לה פלא?

לא! לה סארו!

שם בנה לו אמיר מלונה, ניסה לקרוע את החבל בו היה קשור. אמיר הבין, שיחרר את השועל. במקומו בא כלב קטן וחום בשם סוטי.

הבעיה לא נפתרה. בנגמר בית הספר התגייס אמיר לצבא. כזי לגמור אותו ב"מהרה ולהכנס לאוניברסיטה ללמוד רפואה". הוא התנדב לקורסטיס עוד בתחילת שנת רות. כשם שטילו לא היה טיולים לשם טיולים, כך לא היה זה עתה טיס לשם טיס.

נאסרה. ברנע האחרון ממש הוצאה ההודעה מן העמוד הראשון.

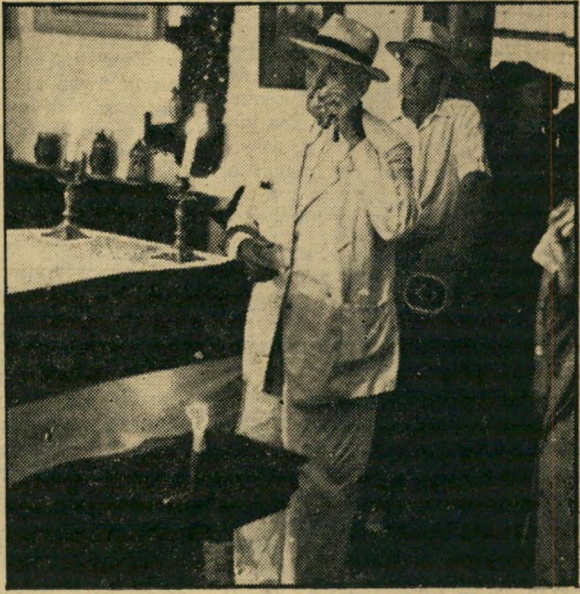
אולם שוקן החליט שלא יכנע. הוא רמו על אפשרות של הגשת צו על תנאי נגד האוצר. כשנשאל השבוע על כוונותיו, ענה קצרות: "בעוד כמה ימים זה יתדע!"

חותמת גוג'י

מדי שבוע נמכרים בישראל כמה אלפים ספסים של השבועון האמריקאי טיים. ספסים

את השימוש בו על כל שני הצדדים. נראה כי העניין הוקפא.

עד בוא התסיסה הדתית של הימים הגורר אים. דלת החדר הפנוי נשארה אמנם נעולה, אך מחיצת הבטון סולקה, בני העדה הכורר דית יכלו להרים את קולם בתפילה משני עברי הריסותיה. העובדה שהיתה בכך עבירה פלילית לא בהחילה אותם במיוחד. "ישנם מקרים שצו האמונה חזק יותר מצו בית המשפט", הכריזו כמה מבני העדה הכוררית.

הסב, האב וארון הבן שפירא
משפחת יובל להלוויה

אלה שייכים למהדורה מיוחדת המודפסת בש"ביל ארצות המרחב ואפריקה, כחלק מן המה"דורה האטלאנטית הכוללת של העתון. על השער מסומנים השמות של שמונה עשרה ארצות האזור, בתוספת המחירים, החל בקונוגו הבלגית (12 פרנקים) וחמש (0.75 דולאר) ועד רודויה (2 שילינג) וסוריה (100 גרוש).

בשבוע שעבר חיך על שער טיים האיש החזק של מצרים, גמאל עבד אל-נאסר. כת"ב-השער היתה מבוססת על ראיון מיוחד עמו. מלבד זה דמה הגליון לכל גליון אחר. רק חדי המבט שמו לב לפרט אחד: על השער חסר, הפעם, שמה של ישראל (325 פרנסה). תחת זה הוחתם השם והמחיר ב"ארץ בחותמת הגומי."

פחרון התעלומה נתגלה כעבור שבוע. כש"שוב התגווס שם ישראל במקומו המיועד בין עיראק וירדן. עבד אל-נאסר פשוט העמיד את הסרת שם ישראל באותו גליון כתנאי למתן הראיון.

רת
צוו האמונה

בוני שיכון הל-עמל ההסתדרותי בחיפה לא חלמו כי כעבור 20 שנה יהפוך בית הוועדה-השכונה לשה קרב בין תושבי המקום. המשתכנים, כורדים ואשכנזים, רבו וחקא על הגורם המאחד-לכאורה את פזורי היה"דת: הדת.

"הכורדים" טענו האשכנזים, "אינם יוד"עים מה זה תפילה. מעולם לא ילמדו לנהל בית-כנסת מסודר!"

הכורדים השיבו: "האשכנזים צועקים כמו מטורפים ועושים כל מיני תנועות. תפילתם אינה תפילה. זהו ריקוד משוגע!" לבסוף נמצאה פשרה בבית-המשפט: ה"קומה העליונה של בית וועד השכונה נחצתה על-ידי מחיצת בטון עבה, הפכה לשני בתרי תפילה נפרדים.

רוצים דמי מפתח. ברבות הימים בנו האשכנזים בית-כנסת ממשי משלהם, אספו את 10 אלפי הלירות הדרושות בעיקר מתק"ציבי המוסדות הדתיים הממשלתיים. אולם הם סירבו למלא את פקודתה המפורשת של המועצה הדתית, שקבעה כי החדר השני יימסר לעדה הכוררית ביום שהאשכנזים יקימו בית-כנסת משלהם. ללא דמי מפתח, הכריזו, לא ימסרו את החדר.

מועצת פועלי חיפה התערבה, פסקה כי על הכורדים לשלם 500 ל"י לאשכנזים. האשכנזים סרבו, פנו למועצה הדתית בהצעה להפוך את החדר הפנוי לכית-ספר דתי של אגודת-ישראל. שוב הובא העניין בפני בית המשפט, שפקד לנעול את החדר, לאסור

לשאלה שיגרתית של הקצין הבחון: "מדוע אתה רוצה לטיס?" ענה כי הוא רוצה להיות רופא-טיס, לעסוק במחקר של תנאי טיסה בגבהים ומהירויות שונות והשפעתם על גופו ונפשו של הטייס. הוא נתקבל מיד.

את רוב חופשותיו בילה אמיר בבית. לפ"עמים ירד לערבה, לעין-ראדיאן, שם נמצאת הנח"לאית עכסה, שכנתו בפתח-תקה וידידתו עוד מימי בית-הספר. אולם עליה לא הרבה לדבר, ועם בנות אחרות לא נראה.

בזמן האחרון נתעוררה אצל אמיר בעיה שלא קל היה לפתרה: לחתום או לא לחתום על חוזה צבא קבע. להשתחרר ולהכנס לאו"ניברסיטה, או לחתום לתקופה ארוכה ול"הישלח לחוף-לארץ ללמוד רפואת טיס? אלא שלא ניתן לו הזמן להגיע למסקנה.

עתונות
יהי בחצי הלילה

"מר שוקן איננו!" היתה תשובת הטלפון ניסנית, כשצילצל לפני שבועיים, בשעה שש בערב, שר האוצר לוי אשכול לעורך הארץ. אותה שעה כבר התכוננו פועלי-הדפוס לסדר את העמוד הראשון של גליון יום המחר. מסמר העמוד: הודעת הארץ על החלטתו להעלות את מחיר הגליון בימי חול מ-100 ל"125 פרנסה, בערב שבת מ-150 ל"175 פרנסה. הפרוגרסיביזם, לארגן העלאת מחירים כל-לית של כל העתונים היומיים, נוכח עליית המחירים המתמדת של הנייר, המשכורות וה-שירותים, (שכבר גרמה לצעד דומה בעתונות הערב). אולם ברנע האחרון סירב ובר. מנה"ליו חששו להרגיו את האוצר, מאחר שמחיר העתונים הוא פריט חשוב במדד יוקרה-חיים. מנהלי האוצר, אנשי מפא"י נאמנים אינם מעוניינים בהעלאת המודד הרשמי.

כך תחסום. גרשום שוקן (42) אינו אדם המרבה להתחשב בדעות הוולת. חישב הוא: אם יעלה מחיר הארץ על מחיר שאר העתון, נים, רק יעלה הדבר את קרנו בעיני הקורר אים, שייסקו את המסקנה כי עתון טוב יותר זקוק למחיר גבוה יותר. סידור העמוד נגמר, מכונת-ההדפסה עמדה הכן.

בנתים צילצל שרה-אוצר כל כמה דקות אל העורך הממושקף, בן גרמניה. לבסוף השיג את שוקן, הרגיל לחזור למערכת מאז: חר בערב. השיחה היתה קצרה ונרגשת: אשכול ורש לבטל את ההעלאה, שוקן טען שזה עסקו הפרטי. אם רצונו להעלות את המחיר כדי להוסיף שירותים לעתון (צעד ראשון שתוכנן: הוספת שני עמודים ביום ב") הרי אין איש יכול לאסור עליו זאת.

אשכול, שסרב בשעתו לחסום את השוריים בסוכנות, החליט הפעם לחסום את מחירי ה"עתונים. בחצות הלילה הגיעה ההודעה. הוטל צו של פיקוח על מחירי העתונים, ההעלאה

על דבורים

ועל דבש

בשעה שהדבש עומד בצננת על השולחן אין אנו מעלים על הדעת שכדי לייצר קילוגרם אחד של דבש, צריכות 2000 דבורים לעמול כל ימי חייהן! דבורה אחת, אילו רצתה לייצר ק"ג דבש, היתה חייבת לעוף פעמיים סביב קר-המשווה, דהיינו מרחק של 80.000 ק"מ. ואף על פי כן, אס"ט בעמל חרוצים נוצר הדבש לתועלת האדם. במעט עמל, תוך שיטה ותכנית יכול גם אתה לזכות כסירות שיהיו לתועלתך. אם תחטוף כל חודש סכום קבוע לו קטן, לפי שיטת ח"ג (חסכון גמול) של בנק א"י לדיסקונט... תראה כעבור 10 חודשים את הברכה שתפול בחלקך.

שמרי על גזרה הטובה
ללא דיאטה קשה
מכונות אמריקאיות חדישות
"מכון לחטוב הגזרה"
ת"א, רח' רש"י 9, טל. 21668

רק טקסטיל-שמפו מנקה דברי צמר באחריות, בעדינות וביסודיות. טקסטיל טאמ

תשומת לב!
תשומת לב!
קורסים חדשים
מתחילים אחרי חג הסוכות ב-12
ר"צ לאוקטובר
מתחילים לימודים במשך 3 חודשים
תפירה וגזירה
למשתלמות, לתופרות וקונפצוריס,
קורסים מזורמים לגזרה ולמודליוציה.
שיטות אמריקניות וצרפתיות חדישות.
מדה וקונפציה
בי-ס לתפירה וגזירה
"ליאונורה"
שלמה המלך 72, תל-אביב
על-יד גן החיות
ההרשמה
יום יום 9-7, 1-7-4

הרוזנת היחידה

תאורו של חולה לב, היתה לי התקפת לב!

תקפתי בכאבים דקות ספורות לפני שעליתי לרכב בת. כרוב הגברים בגיל העמידה, חשבתי גם אני, שיום אחד עלולה לבוא עלי התקפת לב. אבי מת מהתקפת לב, ארלם לבי שלי היה, עד כמה שידוע לי, תקין. מומחה יכול היה, אולי, לומר לי כי אני מועמד מתאים המועד להתקפת לב: גילי — 41 שנה, גובה — 170 סנטימטר, מבנה גופי — רחב, מוצק ובעל נטייה להשמנה. משקלי — 82,5 קילוגרם. קיבתי לוקה בעצבנות. לעתים אני עובד במתיחות שאין אני משתחרר ממנה בנקל, גם לאחר שאני חוזר בערב לביתי. נדמה לי שאני מספיק בעצמי. אך לעתים רחוקות הכנסתי אל פי יותר מכוסית אחת ביום ואני מעשן חפיסת סיגריות אחת ביום. לעתים משחק אני גולף, עובד קצת בגינה בחופשת סוף השבוע ועוסק אך לעתים רחוקות בעבודות גופניות מאמצות.

* * *

מנורה זוהטת בחזה

בשעה 7:55 בערב, ב-10 בנובמבר 1954, לאחר שעינתי שלוש ימים רצופים, 11 שעות בכל יום, עזבתי את עבודתי והתחלתי לפסוע לתחנת הרכבת. כדי להגיע לביתי היה עלי לנסוע ברכבת היוצאת בשעה 8:09 בערב. עברתי בחפזה את השער לעבר אחד הקרונות הקדמיים. אז התחיל הכאב.

הוא החל במלואו. כאילו מנורה קטנה וחמה החלה ללהט בתוך חוץ. האזור התקוף בכאב נדמה לי כגודל מטבע ה"קרקעה במרכז החזה, כ-10 סנטימטר מתחת לקשר העינבה. חשבתי שזוהי תוצאה מעצירת; לעתים קרובות נתקף אני בלחצי גאים בבטני ואני נושא אתי, לכן, כדורים נגד חומצה.

* * *

מישור אחד דוהט

לפתע, חשתי כי אין ברצוני להמשיך בהליכה. נכנסתי, משומיך, לקרון הסמוך ביותר וישבתי במקום קרוב לפתח. חשבתי כי אם אחוש בבחילה אוכל להגיע במהירות גדולה יותר למדרגה הצדקה מבלי לעורר תשומת לב.

הכאב היה חריף, אולם כבר חשתי בחיי כאבים חזקים ממנו. תחבתי לפי כדור נגד חומצה והחילתיי ללעוס אותו. ואז חשתי במעגל־כאב שני, ליד הקודם, ולאחר מכן — ציץ גם שלישי. עד מהרה התמוזג כל השלושה למישור אחד לוהט שניצב לרוחב החזה בקצהו העליון. התחלתי להרהר שמא יש פה גם עניין עם לב, אולם נראה היה לי שכאבי-התקפת לב מופיעים במקום נמוך יותר ובציור השמאלי של החזה. לרגע חשבתי לנטוש את הרכבת, לנסות למצוא רופא, אך חשתי שאחיה מגוחך כשיוברר כי כל זה אינו אלא עצירות.

* * *

בן 41 בלבד

במשך שנים שלוש רגעים ישבתי במנוחה; ואז נוכחתי לדעת כי זרועי השמאלית חסרת תנועה וחשתי כאב עזב במהפתך השמאלית על הרפק. כאן כבר הבינותי, ללא שמץ של ספק, מה מתרחש בי.

הרכבת החלה לנוע. הייתי בטוח כי רגעי ספורים, אולם לא נפתחתי ופתחתי בתפילה. משתקרבתי הרכבת לאחת התחנות, עלה לרגע בדעתי לי נסות לרדת. נמנעתי מכך לאחר שהרגשתי בבטחון כי אם אפסע צעד אחד או שנים — אצנח במקום מת. אני הנני אדם דתי ואף את עצאתי תכתי זה כבר. לא הטרדו אותי הפחד מפני המוות או הצער על דברים שלא עלה בידי לעשות, אלא רגש עמוק מאד של אבידה גדולה: לעולם לא אשוב לראות את אשתי ואת שלושת ילדי הקטנים. עלתה בקרבי רק טרנגיה אחת: בן 41 בלבד.

* * *

היפוכונדר עצבני או שיכור

המבקר נכנס לקרון והחל לאסוף את הכרטיסים. כאן שר הגיע אלי אמרתי לו בשקט: "יש לי התקפת לב, אני רוצה לרדת מהרכבת."

המבקר ענה: "אעצור בהזדמנות הראשונה" ומיהר לצאת. כשהאישה הרכבת את הילוכה חזר המבקר בחברת אדם שני. קמתי ממושבי, כשמלחה אותי הפחד מפני תוצאת המוות הכרוכה בתנועה זו. לא קרה דבר. בהשעני על כתפי אותו אדם ירדתי במדרגות הקרון עד לרציף.

זהו מקום רע בשביליך, אמר עוזרי בעוד הרכבת המי שבה במסעה. יש כאן מדרגות רבות עד לרחוב ואין מע"לית. התוכל להגיע? "יש כאן מדרגות רבות עד לרחוב ואין מע"לית. התוכל להגיע? "יש כאן מדרגות רבות עד לרחוב ואין מע"לית. התוכל להגיע? "

לי מננס אל המותח. "אלוהים יודע", אמרתי, "אצטרך לנסות", והחלטתי שאין לי מנוס אל המותח.

אין שהוא, ובעזרת אותו איש, עליתי במדרגות עד לרחוב ונסעתי אל קיר. עוזרי יצא להביא מוניט. כעבור חמש

גדולה של דם המגיע אליו בשני החרדים הראשיים ובסי עיפיהם. במקרים נורמליים, צידם הפנימי של חרדי הלב הוא חלק ונקי. אבל אצל אלו המועדים להתקפת לב השכבה הפנימית של דפנות החרדים מתעבה על ידי הצטברות משקעי שומן המכונים: כולסטרול, המצויים באוכל הדשן הנאכל על ידי האדם ומיוצר, כמרכיב, בגוף האדם עצמו. במקרה שארע לי, גרם הכולסטרול לסתימה באחד מחרדי הלב הראשיים. תהליך זה נמשך שנים, אולם בזמן האחרון החל הדם עצמו להצטבר סביב הגבשושיות האלה ובשעה שצדתי ב"רציף הרכבת גדלה הצטברות הדם. חלק מהדם, כיון שלא יכול לעבור את המכשול, התחיל לנוול בחזרה. כתגובה מיידית על כך נלחץ הוריד ונסגר מעצמו. הלב, שגנמצ ממנו חלק מתזונתו, החל לכאוב. אימננס, הוא קיבל עדיין דם דרך סעיפי ורידים אחרים, וכך היה חלק גדול ממנו בלתי־נפעל. אולם חלק אחד ממנו החל, למעשה, לגווע.

* * *

שמונה מתוך עשרה — חיים

מקרה שלי לא היה יוצא מן הכלל. היה זה מקרה קלאסי של התקפת לב מהסוג הפורק מדי שנה בשנה מאות אלפי אנשים. כל ההתקפות הללו הן תוצאה של סתירה, או פגע אחר, בשטף הדם בתוך חרדי הלב, אך שונות הן זו מזו בשמותיהן ובטבען המיוחד. בין שההתקפה נקראת סתימת וריד הלב, ובין שהיא קרויה טרומבוזה או אנגינה פקטוריה, מניחים שהכולסטרול הוא הגורם לכל המחלות הללו.

בשעה 4 אחר־צהריים, לאחר שהבדיקות הוכיחו כי לא קיימת סכנה מיידית של מוות, הועברתי לבית־חולים במרכז העיר.

אין כל תרופות־פלא לחולי־לב. הטיפול הראשוני הריהו מנוחה ארוכה, בה עושה הלב את תיקוניו בכוחות עצמו. הדם זורם בווריד הגיוק, פותח לעצמו מעברים חדשים, מרחיב ישרים, ומביא לזרימתו מחדש של זרם הדם התופשי. אין תיקון זה יכול לרפא את שטח השריר שמת, אך יש בידו להסיר סידורים ופשרות שונות במערכת אספקת הדם ללב, שאין לכנותם אלא פלאיים.

שמונה מבין עשרה נפגעי התקפת לב נותרים בחיים, וממשיכים בחיים נורמליים וארוכים. כל זה נובע מהחיוניות הדמוינית של גוף שרירי בגודל אגרוף הטמון בתוך חזנו. אין דבר טפשי יותר מפחד חולני מפני התקפת לב. הדואג בהתמדה למצבו, ייטיב לעשות בחשבו על חווקו של לבו.

* * *

קרוב ביותר למוות

ארבעים ושמונה שעות לאחר ההתקפה החל הכאב לחלוף. אולם, בערב היום השלישי התעוררתי מהשינה תוך הרגשה חדשה ומבחילה מאד: לא יכולתי לנשום.

היתה לי בצקת החזה, שהינה סיבוך מסוכן המופיעה לפעמים אחרי התקפת לב קשה וממלא את הריאות בנוזלים. הכניסו אותי למסכת חמצן והרופא הוריק בי זריקה שסייעה להרחקת אותו נוזל שעלול הייתי, למעשה, לטבוע בו.

במשך יומיים שכבתי ספק מנמנס ספק ער, כשאני שרוי בחום קדחתני. זה היה הרגע בו הייתי קרוב ביותר למות, ואילו אני עצמי אף לא ידעתי זאת. באותה פתאומיות בה החל, עזבני החום.

* * *

דמעות בעיניים

וקר אחד התעוררתי בתחושה שכולי חי. היתה זו הפעם הראשונה שבטוח הייתי כי לא אמות.

יצאתי מבית־החולים ארבעים וששה יום לאחר ההתקפה. נחתי במשך כמה חודשים בביתי וחזרתי, לאחר־מכן, לעבודה. לעתים מהרהר אני: מה הייתי יכול לעשות כדי למנוע את ההתקפה. את התשובות מצאתי באורח־החיים בו אני חי עתה: עלי להקפיד על דיאטה; להימנע מאכילת שומנים מן החי, אותם אכלתי בשעתו בכמויות גדולות. עלי למעט באכילת מלח הגורם לשמירת נוזלים מיותרים בגוף המביאים להגדלת משקלו. אסור לי להתאמץ או להיטפש להתרגשות נפשית. מובן, איפוא, שאסורה עלי פעילות גופנית מאומצת.

היותורים האחרים שעלי לעשותם הם קטנים יותר: אסור לי לעשן, אך מותר לי לשתות. אני הולך לישון בעשר בלי לה ואני אוכל ארוחות קלות.

כשאני מביט באשתי ובשלושת בני ורואה את הדשא המוריק ליד ביתי, הופך בואו של האביב מתופעת טבע שגרתית למתנה אישית המעלה דמעות בעיני.

התקפת הלב של הנשיא דווייט אייזנהואר

הרעידה את העולם. רגשות ההשתתפות בגורלו של האדם האהוד היו מעורבים בניחושים: כיצד תשפיע ההתקפה? האם יחלים ממנה? לזכור? האם יהיה מפוגע בהמשך בתפקידו? האם יוכל להיות שוב מועמד בבחירות הבאות? על רוב התשובות האלה אפשר לענות, למעשה, לאור העובדות הרפואיות של מחלה זו. שמספר קורבנותיה הולך ומתרכב בשנים האחרונות בעולם התרבותי כולו. להגן תאור מיוחד במינו של התקפת לב, שנכתב על ידי הקרבן עצמו, פורסם בשבועון אמריקאי זמן קצר בכרך לפני התקפת הלב של נשיא ארצות־הברית.

דקות עצרה לידנו מכונת משטרה. אני וזכר שטלסתי עצמי באיטיות עד למכונית ואז החלה חקירה אינסופית שבה נאלצתי להוציא את ארנקי ולהציג את תעודותי. השוטרים התלבטו בשאלה אם אני היפוכונדר עצבני או שיכור. השוטר רשם את שמי במאמצים מרובים.

"בבקשה", זכר אני איך אמרתי, "האם לא תוכלו להניח עיקר אמבולאנס?" במקום זה המשיך השוטר לבדוק את תעודות הניהוי שלי. "אני רוצה להודיע לאשתי", אמרתי. "בטח, בטח", אמר השוטר. "הבט, האם לא תוכלו לקחת אותי לבית־החולים." "טוב", אמר השוטר, "היכנס למכונית."

* * *

סתימה בוריד הלב

מש דקות לאחר מכן מצאתי את עצמי בחדר עורה־ראשונה של בית־חולים. נבדקתי על־ידי רופאה. היא הניחה את מבטי ההאונה על חוץ ותחבה לגולה מתחת ללשוני. אחר־כך הוריקה בוקני זריקה מורפיום. שנים מעובדי בית־החולים הניחוני על אלונקה, הפשיטו את בגדי והובילוני למיטה. השעה היתה תשע. כמעט שעה מאז נתקפתי בכאב הראשוני.

השפעת המורפיום ניכרה עד מהרה. לאחר חצי שעה החרי לוחי טובע בערפלי, הכאב החל מטשטש ויכולתי להירדם. מתוך צפייה לאשתי ולרופא שלי, שיבואו בכל רגע לבקרני, סרבתי לאבד את הכרתי. ב־9:30 לערך נישא אלי רופא, האוזן במכשירו אל חוץ ואמר: "סתימה בוריד הלב."

כל הלילה נמנמתי קמעה והקיצותי לסירוגין, כשאני מפנה מבטי לעבר הפתח, כציפייה לאשתי ולרופאי. הם לא באו. הידיעה שנשלחה אל ביתי התאחרה ואשתי באה לבקרני רק למחרת בצהרי היום. הייתי אסיר־חודה משוכתי לי שוב ולראותה. זמן קצר אחריה בא גם הרופא שלי ונעשתה לי בדיקת דיאגרמה חשמלית של הלב.

* * *

הדבר נמשך שנים

ב האדם מוציא לפועל עבודה עצומה. מדי יום ביומו שואב הוא 3000 גלון דם דרך אלפי קילומטר של צינורות הממלאים את הגוף. להזנת שרירי הלב עצמו דרושה כמוה

קולנוע

(מייקל רני), אחד משלישי הקיסר נפוליון (שוב בראנדו), מביאה לעולם את שושלת מלכי שוודיה.

כוכב בראנדו, כורכו, מאפיל על שאר המשתתפים בסרט, משמיע כלאחר יד מקי צועי את השורות הרומאנטיקניות שהתסריט שם בפיו, אך עושה רושם שהוא נהנה מהן בהרבה פחות משנהנה הקהל לראות אותן.

7 שבועות ל-7 אחים

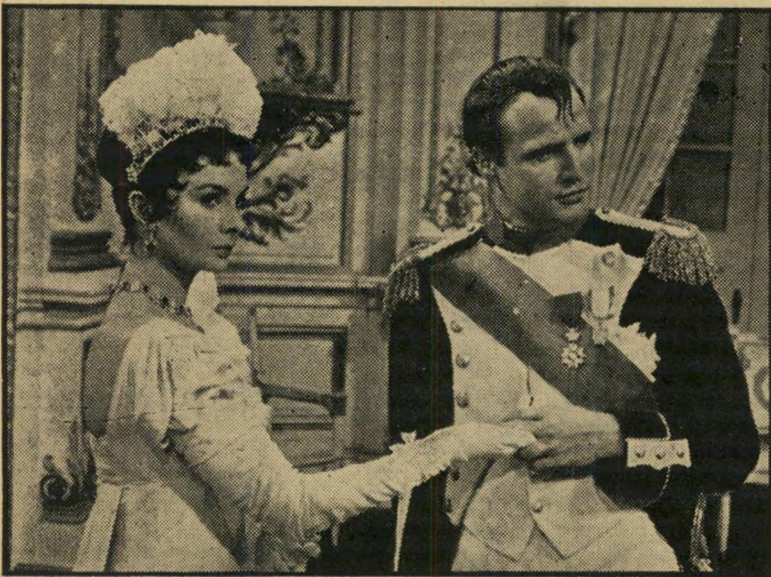
מוסיקה. אגדה: לפני שנים רבות גרו בחתה נידחת במדינת אורגון שבעה אחים רחוקים. ביום אחד קם הבכור, אדם שמו (האוארד קיל) והביא הביתה אשה (גיין פאוול). האשה המסכנה חשה את עצמה מאד מאד בודדה ומסכנה בין הגברים האלה, עד שבא הפתרון: ששת הרחוקים הנותרים מיהרו אל הכפר הסמוך, חטפו שש נשים, הביאו אותן אל ביתם. כל זה נעשה תוך מחול ושירה.

שבע כלות לשבעה אחים. הוא סרט זמר עשוי לפי מיטב המסורת של מטרו גודוויין מאייר, מכליל מחולות מופלאים של מייקל קיד, שהבאלט שלו בהקשר בעץ הוא הדבר המכובד ביותר שנראה על הבד זה זמן רב.

גם המוסיקה מוצלחת והצבעים מרהיבים למדי. שבע כלות לשבעה אחים הוא סרט שראוי כי ירוץ לפחות שבעה שבועות בתל-אביב בלבד.

בקצרה

א.א.ן. סרט הודי ראשון המגיע לקהל הרחב בארץ. סיפור מסובך מאד על מאהרגיה.

בראנדו ומימונס ב"דזירה" הרומאן זעיר, הממדים גדולים

בנו, בתו ואיכרים הודים. נפלא. סערה בתחנות כלבו. הופעת ה"כורה של קומיקאי אנגלי גורמאן ויודום שתואר כ"צ'אפלין החדש".

רובינזון קרוזו. הסרט החמישי, והמוצלח שבכולם, שהופק על פי סיפורו של דניאל דיפו, הוא שיר הלל לגבורת האדם וכוח סבלו. דן אויהרליך.

קורות ינקי פאשה. עיבוד קולנועי של רומאן זעיר אמריקאי על אודות הרפתקאות ססגוניות במזרח. ג'ף צ'נדלר.

את שירו המפורסם "חג מולד לבן" בסרט זמר ממוצע. דני קיי, בינג קרוסבי.

רוז מארי. מהדורה חדשה של הסרט המפורסם, על אודות אחותו של פושע ה"מתאהבת בשוטר ההולך לאסרו. אן בלייה, האוורד קיל.

בתה של מאטה גארי. רקדנית לודמילה צ'רינה במילודרמה רומנטית מתוצרת איטליה.

העולם הזה
מאת **ע"פ**
שבע כלות לשבעה אחים

ישראל סוף סוף - התקדמות

התאחדות בעלי בתי-הקולנוע הכריזה על סוכות כעל "שבוע הסרט הישראלי". עודדה את חבריה בכל הארץ להגיש לקהל סרטונים שהופקו בישראל, רובם מתפוקת מינהל ההסברה הממשלתי.

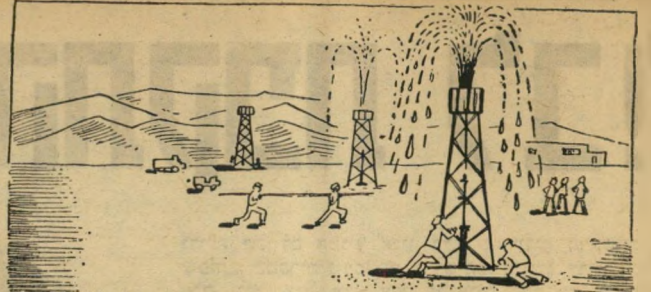
כמו בכל תצוגה לא היתה איכות הסרטים שווה, אולם אפילו הצופה הפחות מקצועי יכול להיווכח איזו התקדמות רבה חלה בקולנוע המקומי בשנים האחרונות. על הבד מופיעים שמות חדשים של אמנים צעירים הווכים במידה מתרבה והולכת של חרות יצירה, אפילו בסרטים שהם, בסופו של חשבון, תעמולתיים.

הקולנוע התעודתי הוא בית-ספר טוב והסרטים התעודתיים הם, לרוב, עבודות בית של תלמידים. אלה המוצגים השבוע מוכיחים כי מרבית התלמידים הם חרוצים וטובים מאד, עלולים להפתיע לכשיגיעו לבגרות אמנותית.

גשם ברכות

השבוע נתגלה לעיני הקהל מסך סינמי סקופי נוסף בתל-אביב. באותו זמן גם נתברר לקהל כי עליו לשלם מחיר גבוה יותר עבור כרטיס הכניסה. המחיר המכסימאלי החדש: 1.500 ל"י. אולם מנהלי אלנבי מסרו רק כרטיסים בודדים במחירים היותר זולים, דרשו גם בעד כסאות בשורה העשירית את מחיר השיא. במלים אחרות: כל עניין הכרטיסים הזולים הפך ללעג לרש.

גם מסך הסינמסקופ מוכיח על זלוול מצד המציגים: התמונה המוקרנת עליו

אתה דואג לבגדים!! תכנס אל א.ב.ג. ותזמין לך חליפה חדשה

פרסום טל-אריאלי

למזברג *Lemberg*
לגברות
לגברים
לילדים
נעלים
איכות משוכחת
מבחר גדול
ישר מבית החרושת לצרכן
תל-אביב, דה' הגליל 2-4
NEAR CENTRAL BUS STATION · התחנה המרכזית

ספרי הוצאת צוהר

ולא תהי למוות פסולה
מאת אהרן אמיר
רומן חדש מאת אחד מטובי סופרינו הצעירים על רקע גצור ירושלים בימי סברואר 1948. רומן של יממה אחת בחיי משפחה אחת — על המתרחש סביבה, על המתקדם בתוכה, בסתרי נפשיותיה. **ספורים צרפתיים בני זמננו**
מבחר מצויני מיצירות 10 מגדולי הספרות הצרפתית החדשה, כולל דברים משל סארטר, ז'יד, מוריאק, קוקטו, וורקור ואת הרומן "הור" מאת אלבר קאמי בשלמותו. היצירות ניתנות בתרגום מעולה ומלוחה הקדמות מקיפות, ספר הדור בצורה ובתבנית, משובח בתכנון.

הצד השני של המטבע
מאת אורי אבנרי
"הצד השני" של "בשדות שלש" 1948, שזכה לשיא של תפוצה בין הספרים העבריים. תיאור גלוי לב של מוראות המלחמה, כפי שהשתקפו בעיני טוראי עברי בחיל-הרגלים במלחמת 1948.

הרפתקאות פריקורן
לנוערי. ספר-מתנה אידיאלי לגיל 11-15. חמשה עשר סיפוריים מרתקים על צוות אנשים אמיצים באניה קטנה ברחבי אוקיינוס. ספר מקורי ראשון-במינו בספרותנו, מאת ארבעה מטובי המספרים העבריים הצעירים לבני הנעורים, המסתתרים מאחרי הכינוי "יובב". מלוחה תמונות.

המפיץ: י. ברונפמן

"הוצאת אל קנה"

הופיע הספר
רוב רוי
רומן קדמי-זימטורי
הספר קוסם לכל קוראיו בעלידה כבירה ונפלאה וברדמויותיהם החזקות של גיבוריו, אותם מנציח הסופר האנגלי הנודע
ואלטר סקוט
אשר בכשרון המספר שלו וברדמונו העניק לעולם את מיטב הספרות הרומנטית
*
"הוצאת אל קנה"

עזרה ראשונה לויטמן

נקודה שהביאה רבים במבוכה הובהרה סוף סוף על-ידי **רב-אלוף ד"ר יגאל ירדן** בפתיחת הכינוס לידעת הארץ בט"ב עון: אין כל קשר בין העיר הצור הקדור מה בצפון הארץ לבין קיבוץ חצור שבדרור. מה כשפרץ הקהל בצחוק, הוסיף להסביר: "קיבלתי מכתב מחאה מקיבוץ חצור, שתיי רים רבים החלו לבקר בו כדי לראות את החפירות. אגב, אומרים שגם שם כבר מצאו עתיקות..." **האיש העשיר ביותר בכרינה** עלול להיות בעתיד עורך-הדין **אברהם מני** מתל-אביב: לפני יותר מ-20 שנה רכש באורח פרטי אלפיים דונאם מאד מת הכפר חוליקאת, שהתפרסם כיום כחלק, מקום גילוי הנפט. בגלל חוק-הקרקעות ה מאנדוטורי, שאסר על יהודים לרכוש קרקע באזור זה, לא הועברה אז האדמה באורח חוקי לבעלותו, ומני עומד לתבוע עתה את הכרת הממשלה, בהסתמך על שטר-מכר הי נמצא בידו. יהיה זה מעניין מאד, אם ממשלת ישראל תחליט להכיר ברכישה, בהס-תמכה על חוק-הקרקעות והספר הלבן... נשיא ישראל **יצחק בן-צבי** המעסיק השבוע, שלא במתכוון, את דמותם של כמה מנסי התיכף המפורסמים ביותר: הוא קבע במכתב אל שרה-הפיתוח **רב יוסף** כי הקרבנות של נחמיה ושל אליהו הנביא, שנולדו בשע-תו על-ידי "אש מן השמים", התלקחו כנראה לאמיתו של דבר בעזרת נפט, שהיה מצוי בישראל גם בימים ההם... חברי קיבוץ נחל-עוז, שהתרשמו קשות מהכנסתו הזער מה של מלך-הגלילה **שמחה וויטמן** לפי ספר הנישומים (382 ל"י לשנה), החליטו לשלוח לגלידאי המפורסם מכתב הנתחמים בלשון זאת: "הודוענו לשמע הידיעה המדעית שאתה, שליך דוכנך בילינו את מיטב שעות חופשותינו, נמצא במצוקת-רעב. מאחר שהגינו מתוצרתך במשך שנים רבות, איננו מרשים לעצמנו לתת לך לגעון, אי לזאת החלטנו... לשגר לך חבילת מון, הכוללת: 1 כיכר לחם; 0,75 קילוגרם בצל מצרי; 0,8 קילוגרם תפוח-אדמה; 2 פלפלים. כל זאת מתוצרת משקנו. ונהיה מוכנים להיחלף לעזרתך בכל שעת מצוקה. (חתום) וועד ההצלה בנחל עוז."

היוד שבכים כמעט נאפוליוני

בצווחת... **ג'ון באגוט גלאב** (58), המפקד הבריטי המאוסלם של הלגיון הערבי הירדני, הגיע לברוטניה עם אשתו ושני ילדיו הערביים המאומצים, אולם שמר על מקום הימצאו בסוד, "מפני שאנשים רבים, ציונים וישראלים קיצוניים, מתכוונים להר-גיני" לעיתונאי שהצליח להגיע אליו בכל זאת, אמר גלאב באשא: "למרות שלפני שבע שנים הצליחו הישראלים לעזמת הער-בים, ולמרות שבניתיים הגבירו הישראלים את חימושבם, הרי בסיבוב השני, אם יבוא, יכה אותם הלגיון הערבי מכה אחת אפים"... לאחר שהטולם הזה (932) פירסם את תמונת **דוד בן-גוריון** כשדיו בכיסו בעמדו לפני הנשיא, יצא העיתונאי **אורי קיסרי** במאמר ארוך להגנת בן-גוריון. השערה כי היד היתה בעצם ברוכה מן הכיס החוצה. הדבר המריץ את אחד הצלמים לפשפש בארכיונו ולהוציא ממנו תמונה שניה, המראה את היד בעמקי הכיס, ללא תוויה, שעה שהנשיא **יצחק בן-צבי** הסי-תיר את אצבעותיו בפתח מעילו, בצורה כמעט נאפוליונית.

הארץ **שמעון צבר** ואת כתב העולם הזה **ברוך נאדל**. הוא נדהם כשראה כי בעיתון המודפס הושמטו שני שמות אלה, מבלי להודיע לו על כך מראש... ביתניים, מצא צבר דרך להתנחם: הוא וקריקטוריסט נוסף, שרל "דו"ש" גרדוש, התחילו ללמוד

לנגן על גיטאות, מקווים ל-הרכיב בעתיד תזמורת-קרי-קטוריסטים (או אולי קריק-טורה של תזמורת)... ה-הכנר **ישה חפץ** פנה במכתב לחברי התזמורת הפיל-הרמונית הישראלית וביקשם לספק לו סידרה שלמה של כל בולי ישראל שהופיעו עד כה... האדם הראשון ש-זכה ב-64 אלף דולאר לאחר שהלך עד הסוף בחידון ה-טלויזיה **שאלת ה-64** ל-לף היה **קפטן ריצ'ארד מק-קאטשן**, שנבחן בשטח מיוחד במינו: דרך הכנתם של מאכלים שונים ומשונים מכל קצוהי העולם. מק-קאטשן (שאינו יהודי) סיפר אחר-כך כי לצורך שמירת ה-מזל החזיק בכיסו כל אותו זמן **מוזוזה**... ממשלתה החדשה של ארגנטינה פירס-מה השבוע מכתב-אהבה ש-לח הנשיא המודח **ח'אן פרון** לאהובתו הצעירה בת ה-16 גלידה ריבאס. הנערה נאסרה מיד על-ידי המשטרה, שמצאה ברשותה תכשיטים ו-שמלות פאריסאיות בשווי מאות אלפי פונט... ראש ממשלת הודו **ג'ואהרהלאל ניהרו** זכה השבוע לתמת-ידידות מברית-המועצות: סוס-רכיבה לבן... ה-

פיהרר הנאצי **אדולף היטלר** מת סוף-סוף השבוע: השלטונות העירוניים של מינכן הוציאו לו תעודת-מוות, ובזאת חדל היטלר להיות באופן רשמי בנאקסי מרשם ה-תושבים... בעלה הנוכחי של אשתו-לשעבר של **המזכ"ל פארזק** החליט לנקוט בצעדים קיצוניים כדי להחזיר אליו את אשתו **נארימאן סאדק**: ד"ר **אדהאם אל נאקב** הקאהירי פנה לבית-דין מוסלמי לענייני אישות בבקשה להוציא צו שיחייב את אשתו הבורחת לחזור מאירופה, לאחר שהיה של חצי-שנה.

הווי

תסביך נחיתות משכורת

ב. תל-אביב, הודיעו הפסיכולוגים הקלי-ניים כי יכריזו על שביתה, אם לא יס-כימו המוסדות המוסמכים לנהל משאומתן בכור העלאת משכורתם.

סימן מיסכם

ב. לוס-אנג'לס, ארצות-הברית, הוציאה נהגת את יד שמאלה מחוץ לחלון מכר-ניתה, כסימן שהיא תפנה שמאלה, משכה תשומת לבו של שודד שעצר אותה, שדך את טבעת היהלומים שענדה על יד שמאלה.

הקש האחרון

ב. אלכסנדריה, מצרים, ניגשה אשה בסירה להצלל טובע, עזבה אותו לגור-לו כשהתברר כי היה ערום.

צדע אדם

ב. מרסיי, צרפת, גילתה המשטרה עק-בות נער בן 8 שגנב סכך מקופת חנות מכולת, כאשר מצאה בתנות צילום של ילדה בת 7, ידידתו של הילד הגנב.

טרור בית

ב. תל-אביב, גילתה המשטרה, שהוועקה שלפונית לבית מסויים בו מבוצעת "הת-נפלות דונונית", כי המתלונן היה ילד בן 10, שקיבל מכות מאמו.

יש שטוחות בקופסא צהובה

יש עגולות בקופסא כחולה

העינקו

קריון

Caravan 20 ג'ארויות 400 פרוטה

קוסם אל הקורה, תאריאזור!

ערב אחד, לפני כמה שנים, ישבתי ב' כסית עם שאול ביבר, ובמשך כמה שעות האזנתי לתיאור מפורט ומרתק של מלחמת השורים. כבר אז ידעתי שאול ביבר הוא כשרון מתבונן, ביוחד לאחר ש' חיים ודן גבנו ממנו את כל רפרטואר ה' פלמ"ח שלו בילקוט הכוזבים. אגב, חיים אינו מדבר אתי עד היום, מפני שפעם אחת גנבתי אתי אני סיפור של ביבר והדפסתי אותו בהעלם הזה; משום-מה הוא סבור שיש לו מונופול עליו, אף על פי שביבר בעצמו הרשה לי לגנוב. דן יותר פיקח ויותר גבר, לכן הוא עדיין מדבר אתי, תוך מזה הוא איננו סובל ממוסר של גנבים. העיקר, מה שרציתי להגיד הוא שלדעתי צריך לשלוח את שאול ביבר מטעם המדינה או כל מוסר אחר, כדי לאגור ברחבי העולם סיפורים יפים עם מוסר השכל ולספר אותם לדור הצעיר. אני מקווה שהוא יקרא את השורות הללו וידע שהלבטח אשר שלח על פני המים הגיע לחוף מבטחים.

הפר אינו בהמה

קורריריה אינה ספורט, כי הפר ר' הלוחם אינו מתחרים ביניהם על כתר התהילה והאלופות. היא אינה שעשוע, כי היא עקובה מדם. המינגווי הגדיר את הקורריריה כסרגדיה, והוא קרוב ביותר לאמת, במידה שהגדרות יכולות להיות קרובות ל' אמת, כי בקורריריה באים לידי גילוי קיצוני החוויות העמוקות ביותר של החיים. הנוצ' רות בודי גורמים פטליים מסתוריים שלאיש אין שליטה בהם, כמו בסרגדיה יחנית. גבור הסרגדיה הוא הפר הספרדי, חיה אצילית מאין כמותה, שנוולדה כדי למלא תפקיד הי' רואי ולמות מוות טרגי, כמו כל יצור אצילי לי, אמיץ, יפה וטהור מאלוהים, שמעולם לא ידע מה פרוש המושג "צביליזציה".

לפני עשרים אלף שנה ציירו תושביה הקדמונים של איבריה את דמויות הפרים שלהם על כחלי המערות בפיריניאים. כשרון הציור שלהם ירד בהרבה, להוציא את פיקא' סו, אך הפרים לא השתנו במאומה. כאן, כן היום, מתקמר גבם הנורא, אפוף בטבעת שרירים חזקה, ומעליו ראש גאוני וזקוף עטור קרנים ארוכות, חדות וחזקות. הם דומים לפר של קיבוץ כשם שחתול בית ברחביה דומה לגמר בנגלי.

הפר אינו בהמה, כי אם חיה, וחית קרב. משקלו חצי טון, אם לא יותר, והוא מלא הרגשת אונות ובסתון ששום דבר תחת השמש אינו יכול לעצור אותו במרוצתו. הוא יתקיף כל עצם במרחב ראייתו, ללא אזהרה, ויהיה זה קטר רכבת, פיל, גמר או

אריה. בתחרויות פראיות שנערכו בספרד ה' נפלו פרים על פילים. אריות או נמרים ר' שיטעו אותם. אילו אפשר היה לשסע קטר רכבת, היו עושים גם זאת. לאחר שנסעתי

מאת עמוס קינן

מלחמת-הפרים. אותה מתאר ע- מוס קינן המבקר עתה בספרד. אינה ספורט ואינה שעשוע. אין היא התחרות בין הפר והאדם. מלחמת-הפרים היא טרגדיה. א- שר גיבורה הוא הפר הספרדי האצילי. יצור אמיץ יפה וטהור.

ספרד איחור בפתיחת מלחמת השורים), והמלחמה מורכבת מארבעה שלבים, בספר' דית "סוארטה": סוארטה דה קאפה, סוארטה דה פיקאר, סוארטה דה באנדרייאס וסוארטה דה מאטאר.

הזירה עצמה, קטרה כחמשים מטר, מרו' בצת בחול נקי, מוקפת בגדר עץ ומאחוריה המושבים — חציים בצל, "סומברד", וחציים בשמש, "סול". נשיא הפייאסטה יושב ביציע מיוחד, ובתנועות מוסכמות במטפת הלכנה שבדיו הוא קובע את מהלך הקרבות. בשעה 6.00, לקול צלילי התזמורת המנגנת פאסה דובלה, עולים ליורה שלושת המסדורים, לבושים במחלצות הקרב, פוסעים בחשיבות, קומה זקופה וחזה מובלט, ואחריהם הקואד' ריליות שלהם, המורכבות משני פיקאדורים רכובים על סוסים ושני באנדרייארוס. התה' לוכה מקיפה את הזירה, משתחמה באויר, ונעלמת מהזירה. או מופיעים שני האל' גואפילים, על סוסים, והנשיא משליך אליהם מהיציע את מפתחות מכלאת השורים. אם הצליח האלגואסיל לתפוס את המפתח באויר, הרי זה סימן ליום מוצלח. האלגואסיל הוריו מוסר את המפתח לשמש הזירה, פועלים זריונים מיישרים את החול ומוחקים את עקבות הסוסים, ולפתע מתפרץ פר אל הזירה.

הכז תלוי בשרירי-הצוואר

אין מחזה מרהיב מזה. הוא מתפרץ כרוח סופה, וכהרף עין מטאטא את הזירה מכל גפשי חיה. הוא ואפסו עוד, וזהו הרגע היחיד בו הפר הוא אדון הזירה, כי הכל מתחבאים מאחורי ארבע מחיצות העץ המשמשות לכך. לאחר שנגע הפר והוא מסוגל להבחין בצבעים ותפסים, יוצאים הבנדרייארוס, עם קאפות ארוכות ומרציים את הפר בויגוגים על פני הזירה. אין זה לשם שעשוע. לכל פר יש נטיה להתקיף בקרן אחת, ימינית או שמאלית. המסדור חייב לדעת על כך, ולשם זה מרציים לפניו את הפר. או הוא עולה על הזירה, הקאפה בידו. הקאפה היא פיסת בד ענקית, עגולה, צידה האחז אדמדם ושני צדדיה. המסדור מחזיק את הקאפה בשתי ידיו ומתקדם בצע' די בלט לעבר הפר. כאשר הפר מונק, משרטט המסדור באויר עיגול נהדר בקאפה, פוגה הפנית מלאה יחורו על הפעולה מצד שני. זוהי הורונוקיה, אמצאתו של חואן בלמונטה, ואין כמותה לעייף את שרירי ה' צואר של הפר ולהזיגים את שליטתו ועל' יונותו של המסדור.

הקהל רוגם בכרים

פיקאדורים עולים על הזירה. תפי' קיד עגום, בלתי אסתטי וכפוי טובה. עניו הסוסים קשורות, והם משמשים כמטרה נחה לקרני השור. השור אינו חושב הרבה, הוא מסתער על הסוס ועל רוכבו, מעיף את שניהם באויר מאחורי גבו, או נוגח את הסוס בצלעותיו. עד לפני עשרים שנה היו כל הסוסים נהרגים ומעיהם נשפכים על הזירה. היום מכוסים הסוסים במגינים, ורק מעטים הם נהרגים. לרוב הם רק ננצי עים. הפר שבע רצון, כי הוא רואה ומרגיש מטרה אמיתית לקרניו. כאשר השור לוחץ את הסוס אל הקיר, מתכופף הפיקאדור קדי' מה, תוקע את החנית, ה"פיקה", עמוק בתוך שרירי גבו של הפר. ככל שהפר אמיץ יותר ואינו נרתע מפני הכאב, כך יענש יותר על כך.

בדרך כלל מצליח הפר להפיל בתנופה אחת את הרכוב מעל הסוס, להשמיט את החנית מידו, ואילו לא הבאנדרייארוס הממה' רים עם הקאפות הצבע' ניות להסיח את דעתו של הפר המשתחולל מהאדם המוטל על הארץ, הרי סופו של הפיקאדור מוחת בטוח. ברגע זה הוא יכול לסמוך רק על אומץ לבם של חבריו. אם הפיקאדור משחק את תפקידו ביושר, הוא מעלה את רוח הלחימה של הפר, המשוכנע עתה ביכולתו להשמיד כל יריב. אם הוא פוגע בפר בודון במקומות רגישים, בעמוד השרדה למשל, הוא מעביר את הפר למצב של התנוונות

שורים אמיץ שלא מצא את מותו על הזירה. משום עובדה זו בלבד אסור לומר שמלח' מת השורים אינה ספורט הוגן. היא יכולה להיות הוגנת או בלתי הוגנת, כמו כל ספורט או כל אמנות אחרת, ומידת ההגינות תלויה באישיות ובמצבנו של הלוחם. הלור' חם הנדיב, הנוחן לפר סיכוי שוה, מנצח בכבוד או מסיים את חייו בכבוד, והחשוב ביותר בענין זה הוא הכבוד. כי ספרד היא ארץ הכבוד.

מקורה של מלחמת השורים לוטה בערפל, וימיה כימי איבריה. תושבי איבריה הקדמו' נים עסקו בה כדי למלא את קיבותיהם, ויוליוס קיסר עסק בה להנאתו כשהוא רכוב על סוס ומוזין בכידון ממורט. האצילים ב' ימי הביניים החזיקו את המונופול היחיד על ספורט זה, ביערותיהם, רכובים על סוסים, ולאחר שהאפיפיור אסר זאת, החלה התאווה המשוונה הזאת להתפשט בין ההמונים. חואן בלמונטה, אחד משלושת גדולי לוחמי השו' רים של ספרד, שחי בראשית המאה הזאת, קבע לראשונה את חוקיה של מלחמת השו' רים המודרנית, ומאז ועד היום שולטים בה חוקיו של בלמונטה וסגנונו של בלמונטה, השונים לחלוטין מכל מה שהיה נהוג לפניו, כי הוא היה מהפכן. אולם לא ראייתו כל קרב בסגנון הישן. לכן קשה לי לדבר על הנושא הזה.

לפתע מתפרץ פר

ההנחה היסודית במלחמת השורים היא שהאדם והפר רואים זה את זה לראשונה רק בזירה. כלומר, אסור למסדור לראות את הפר לפני שהפר נכנס ליורה, ובמיוחד אסור להכניס ליורה פר שנלחם אי פעם בחייו בבני-אדם בלתי מוויינים. הפר לומד במהירות עצומה, ובעשרים הר' קות העומדות לרשותו מתפתח נסיונו בצורה כה מדהימה, עד שאם יעלה שוב ליורה יהרוג את כל לוחמי השורים שבעולם, ונסביר זאת עוד במפורט.

כל אגוז וכוחו של הפר מרוכזים בטבעת השרירים המקיפה את גבו ויורדת לאורך עמוד השדרה עד זנבו. מטרת המלחמה היא לעיף את שרירי הגב של הפר בשורת התקפות בלתי פוסקות עד ששוב לא יוכל להרים את ראשו. כל זמן שלא התעיפו שרירי אלה, אי אפשר להרוג את הפר. ככל מלחמת שורים מתייצבים שלושה מסדורים מול ששה פרים, משעה 6.00 עד 8.00 בערב בדיוק הנמרץ ביותר ללא יוצא מהכלל (עדיין לא נרשם בהיסטוריה של

ועמידה על חייו, ואז נהפכת מלחמת השוררים למחזה רצחני. הספרדים מבינים יפה את הענין, ומבדלים היטב בין הריגה ובין רציחה, ומטודור רצחני וזכה בשדירות כזו ובמטר כריעור קשים על ראשו; ובדרך כלל, מתוך נסיון עצום בחיים, מיטיבים הספרדים לקלוע בכרים אלה.

כאן יורשה לנו להעיר שגדולי המטודורים של ספרד, כמו חוסליטו ומנולטה, נרצחו בידי הקהל יותר מאשר בקרני הפרים, אך לאחר מותם בזירה הוצבו להם מצבות מפוארות.

הזה השוף מוד קרניים

המטודור נכנס לאכסאטה, הוא חוקע בעצמו את הבאנדורליאס. בדרך כלל עושים זאת שני הבאנדורליאסים. הבאנדרליאס הם שני מוטות עץ קטנים שבסופם להב פלדה קטן ומשונן. נהוג לנעוץ עד ארבעה זוגות של מוטות אלה בגבו של הפר, לשם שתי מהירות: תיקון פגמים בפר, והאטת המהירות עם הגברת רצון

השוררים — אנטומיה ופסיכולוגיה של הפר. הרף שניה או סנטימטר, משב רוח קל בקצה המולטה — די בכך להרוג את המטודור הטוב ביותר.

תוך מהלך הקרב מגלה הפר נטייה לחזור למקום מסויים בזירה, בו הוא מרגיש, משום מה, בטחון יותר גדול. לרוב הוא בוחר מקום בו הוא ניצב כשגבו אל הקיר, אך מקום זה יכול להיות בכל נקודה שהיא בזירה, והבחירה היא פסיכולוגית ולא גיאוגרפית. על המטודור לגלות נטייה זאת של הפר להסתלק אל ה"קרנטיה" שלו, ולהוציא משם את הפר בכל מחיר, אחרת אי אפשר יהיה להרוג אותו. ב"קרנטיה" משתנה המנ"טליות של הפר, והוא עובר ממצב של התקפה להתגוננות ומלחמה על חייו.

אם הפר נלחם על חייו, הוא הופך להיות זריז, ערכומי ומסוכן יותר מנמר. שום סמרטוט אדום לא יועיל להסיח את דעתו מהאיש העומד לפניו, והוא יתקע את קרנו הנוראה בתנופה את דווקא בכטנו של המטודור, ודווקא ברגע לא צפוי. אם הפר עקשן יותר מהאדם, ואם המטודור איבד את

כל סדרה של נאטוראלים מסתיימת ב"פאסה דה סציו" — הטיית החזה מול הפר כדי למשוך אותו להסתערות נוספת שתשלים את מעגל ההתקפה. ההתגוננות היחידה של הלור חם ב"פאסה דה נאטוראל" וב"פציו" היא הטייה קלה של הבטן פנימה, מבלי להזיז את הרגליים ממקומן אפילו במילימטר אחד, והעברת המולטה באותו זמן מעל ראשו של הפר. ומי שראה מטודור תופס את הפר בקרניו לאחר ה"נאטוראל" או סוטר בחזקה על פיו או כורע לפניו על ברכיו וקורא לו בשמות ומתגרה בו בבוז, יבין ש" בכל זאת מלחמה לפניו.

לאחר סדרה של "נאטוראלים" או "איודא דוס", מגיע מה שנקרא כפי הספרדים "רגע של אמת". המטודור ניצב בפרופיל אל הפר, החרב בימינו, המולטה בשמאלו. הוא קורא לפר, או מתקרב אל הפר בצעדים קטנטנים מבלי לשנות את מצב גופו — ושתי השיטות שונות תכלית שניו. במולטה הוא צריך שוב תפוס את עינו השמאלית של הפר ולכופף בצורה זאת את ראשו ארצה; ואז, כאשר הם הופכים לגוש אחד, להרים את גופו וידו הימנית מעל לקרני הפר, ולנעוץ את החרב בין שתי עצמות השכם. זהו רגע האמת לאמיתה, מפני שברגע זה, אם יראה הפר את החרב וירים את ראשו, ימות המטודור. וכאמור, בחישוב המרחק והזמן, כל משב רוח קל בקצה המולטה, יחרצו את דינו של המטודור למות.

אם חדרה החרב עד שליש מאורכה, הרי זה מספיק לפי החוקים. אם חדרה יותר, ועד הסוף הרי זה משוכת. אם הפר לא מת במי קום, ממיתים אותו במכת פגיון בבסיס המוח. שלושה צמדי פרודת דוהרים אל הזירה, אחר גוררים את גופת הפר למקום שכל באיו לא ישובו. אם היה הפר אמיץ, מוכה אותו הקהל בתשואות רמות. השמשים מפזרים חול על הדם, ופר חדש עולה לזירה.

לא תחסום פר

בקאליה ויקטוריה במדרה, כמטחוו קשת מהפוראטה דל סול, שוכן מרכז העצבים של מלחמות השחרים של ספרד. שם נמצאים כל משרדי הזירה וסוכנויות ה"כרטיסים", שם, בבתי-הקפה ובארים קטנים, שעל מדיהם ערוכים סרטנים שלוקים וצדי פוח וחסיילוני מים ופאטאטאס פריטאס וגלי לי צ'וריוו וסאלציצ'ון והביות יין ואזוי תונאס, יושבים מאות מטודורים המתפשים חוזה, פיקאדורים ובאנדורליאס המבקשים להם בעלים, סרסורי זירה, אפיסיונאדוס (חור) בבי מלחמת שחרים), זונות ונערים המבקשים להיות מטודורים, ובשטר פרוטות תמורת כל כוסיית מהללים את עצמם, מגנים את כל האחרים, רבים, מתלוצצים, לומדים, מלמדים, ומבלים את ימיהם בדרך שרק אנשי זירה יכולים לבלות בקאליה ויקטוריה.

אני מקווה ששאלו ביבר שבע רצון, וגם פרויקה, האוהב חיות. על שניהם חשבתי בי זירה, וגם על בן גוריון משדה בוקר, שהיה יכול להיות לוחם שחרים מעולה, אילו היה מבטיח לשוורים שיכון.

האפשר ולחשוף את גופו ממש ובלי חכ" מות לקרני הפר.

המבצע המסוכן ביותר הוא ה"פאסה נא"טוראל". המטודור עומד ישר, זקוף, יד שמאלו תלויה לצד גופו בתנוחה טבעית, ובה היא מחזיק את המולטה הקצרה, היד ימינו החרב. ביד ימינו החרב. הפר קרוב אליו, רואה את האדם בדיוק מ"ל ובוטוח במטרה לקרניו. הלוחם צריך לתפוס את עינו השמאלית של הפר במולטה האדומה, כדי שהפר במרוצתו יחטיא את גופו בכנטימטר או שנים, לכל היותר. אם ראה הפר את המולטה דווקא בעינו הימנית, הרי זה סופו של המטודור.

ה"פאסה נאטוראל" הוא המותח והמתק ביותר, כי הלוחם והפר הופכים בו לגוש מנומנטלי אחד, מתנגשים גוף בגוף, נהדפים אחד מהשני מעוצם ההתנגשות, והקרניים חולפות ברפרוף או קורעות את בגדיו אי פורמות את עורו של הלוחם. מי שמבצע את ה"פאסה נאטוראל" שישבע פעמים בזו או חר זו הוא לוחם שוררים גדול, וההיסטוריה מציינת שרק חוסליטו, בלמונטה, מאארה ו"מולטה עשו זאת.

רגע שר אמת

קל לרמות את הקהל ולהציג דבר הדור" מה ל"נאטוראל", אם מחזיקים את המולטה ביד ימין, כשהיא כרוכה על החרב. בצורה זאת מוגדל שטחה של המולטה, והפר רואה לפניו מטרה יותר גדולה, והוא חולף במרוצתו במרחק יותר גדול מגוף הלוחם.

סבלנותו בנסיגותיו להוציא את הפר מה"קרנטיה", ומחליט לחסל את הפר במקום שבוחר הפר, הריהו מתאבד נואש.

קרב פנים-אד-פנים

קל מואר לכתוב בצורה הומוריסטית ומבדחת על מלחמת שוררים, וכך עשו כמעט כולם, ביניהם גם נחום גוטמן, ידידי

הלחימה. אם הפר מגלה נטייה להתקף הצידה, מתקנים נטייה זו בנעיצת הבאנדר"ליאס בצד הפוך. לא נועצים אותם עמוק, אלא בדיוק מתחת לעור. למותרות של הפר מואטת בשל כך, אך הכאב מגביר את רוח הלחימה.

זהו הקטע הדוקרטיבי ביותר של המל"חמה. הבאנדורליארו אינו מצוייד בשום נשק ובשום אמצעי להסחה. עליו להתקדם במרוצה בדיוק לעבר הפר, המסתער לעומתו, לקפוץ ולהתרומם באוויר בדיוק בין קרני הפר ולנעוץ את הבאנדורליאס בגב, מאחורי הקרניים, ותוך כדי כך לקפוץ הצידה ולהציל את עצמו. מבצע בל יאמן, אך הוא חוזר 24 פעמים בכל קרב.

כדי להבין זאת יש לציין כי את הבאנדר"ליאס יש לנעוץ משני צידי עמיד השורה ובשום אופן לא לפגוע בעמוד השדרה, כך שאי אפשר לבצע זאת בצד. לכן, חייב הבאנדורליארו להתקדם בדיוק בזווית ישרה אל קרני הפר, והואיל ואין בידו קאפה או מולטה כדי להסיח בה את דעת הפר ולכופף את ראשו, עליו להתרומם מעל לקרניים, לחשוף את בטנו ותוהו לנגיחה, להטיל את הבאנדורליאס בכוח ובדיוק, ול"הסתלק בדרך מסתורית. באנדורליארו הממ"תין לפר כשגבו אל הקיר הינו מתאבד, אך היו כאלה. הסוארטה דה באנדורליאס היא הדומה ביותר, משום מה, למחול ספרדי.

קרן נעוצה בכטן

לשלב הסופי, המרתק והמסוכן ביותר הוא הסוארטה דה מאטאר — שלב ההריגה. במקום הקאפה הגדולה מחזיק ה"מטודור את המולטה הקטנה והאדומה בידו, כשהיא כרוכה על מקל קצרצר. כאן עליו להיות מצוייד בכל הישגי המדע של מלחמת

חנה, חיה ופאריס

עין העדשה של צלם-העיתונות ז'אק קאנאפה הנציחה את טיולן המשותף של שחקניות "התיאטרון הקאמרי" חנה מרון וחיה הררית ברחובות פאריס. בעוד שסופר "העולם הזה" ראיין את הכוכבת של "גבעה 24 אינה עונה" על מעשיה וחוויותיה בעיר-האורות — פאריס.

(דאה שעד)

שמעתי שסרכת לקבל את התפקיד של רבקה, אשת יהודה איש קריות, במחזהו של מרסל פניול. מה היתה הסיבה?

שקיבלתי את התפקיד ידעתי את תוכנו של המחזה, אבל לא הייתי מסוגלת לקרוא אותו ולהבינו בגלל אי ידיעת השפה. לאחר לימוד אינטנסיבי של השפה, הגעתי למצב בו יכולתי לקרוא ולהבין — והתברר לי שלא אוכל לקחת חלק במחזה בגלל מג' מות ורמזים אנטישמיים ברורים המצויים בו. הכחנה במחזה לנקות את יהודה איש קריות מאשמת בגידה בישו, ואם כי פניול חשב שהוא עושה מבצע נגד אחת האמתלות האנטישמיות ("יהודה מכר את ישו"), הרי למעשה, יש רמזים אנטישמיים מובהקים, בלתי נסיון לטהר את הרומאים מאשמת ה-

חנה: פאריס היא עיר נחמדה

חיה: כן, אבל...

חיה וחנה: מלאה יותר מד' ישראלים

רצח, להטיל את כל האשמה על הסנהדרין בלבד ולהציג את פונטיוס. הנציב הרומאי, כאיש הגון, ורודף צדק שנכנע לאיום ה' הכהנים, בהסכימו לדון את ישו לצליבה. ברור שהכהנים דאו היו אויבי העם ומשרתי ה' רכוש הזר, אך ברור כמורכב שהם היו רק משרתי הרודנות הזרה ולא מכוניה. אמנם, למדתי צרפנית באינטנסיביות רבה על מנת לשחק בתפקיד, ולבסוף יצא ש' למדתי כדי לא לשחק. אך אין מה לעשות! אי אפשר לתת יד לזה. המחזה מתובל ב' משפטים שבהם מייחס הסופר ליהודים תכר' נות השאיבות ממחסן הגרוטאות של האנטי-שמיות.

האם החווה עם התיאטרון היא כבר חתום?

חווה היה חתום, אף גרוע מזה: קבלתי ה' הודעה מהתיאטרון שהוחלט להקדים את מועד החזרות. ביום בו החלו החזרות (19.9.55) נגשתי לתיאטרון והודעתי להם על החלטתי. הסברתי להם שאיני יכולה להשתתף במחזה מסיבה מצפונית. הם חשבו אותי לאדם שדעתו נטרפה עליו, ניסו לשכנע אותי בפיתויים של קריירה וכו'.

אני מבין שהרעש בעתונות ה' צרפתית סביב החווה שלך עם פניול היה גדול; האם אינך חוששת לפגיעה בפרסטיז'ה שלך בעקבות החווה?

שיקולים האישיים במקרה כזה, הם שניים במעלה. כמובן, שעלי לשאת ב' תוצאות גם של הפרסטיז'ה וגם של הבעיות הכספיות שנגרמו לי עקב לימוד המבטא. השפה והישיבה בפריז. לא עובר יום, מבלי שאצטרך לדחות עמונאי זה או אחר, ה' מעוניין לכתוב על עבודתי במחזה. השבועיץ הנפוץ "ELLE" היה נאלץ לשנות ברגע האחרון את תמונת השער שלו שהיתה מוכ' נה, ובה צריכה היתה להופיע תמונתי, כי הודעתי להם שאיני משחקת.

האם התיאטרון לא ניסה לנקוט צעדים רשמיים נגדך על הפרת ה' חווה?

בלתי מכתב מהתיאטרון, בו הודיעו לי שאם לא אופיע לחזרות, יאלצו לנקוט צעדים נגדי. עניתי להם בכתב, שאין הם יכולים לכפות על מצפוני של אדם ובאם יינקטו מצדם צעדים נגדי, אאלץ לפרסם את הסיבה שבגללה סירבתי. כמובן שהם מעוני' יינים להשתיק את העניין וכך נשאר המצב כשהחווה שלי אמנם בידם, אך הם לא יעיו לעשות דבר.

האם פרסם משהו בעתונות ה' צרפתית על העניין?

העיתונים פרסמו שסירבתי לשחק בגלל סיבות מצפוניות, אבל לא פרטו מדוע והמבין — יבין. אגב, התייעצתי בעניין זה עם גורמים יש' ראלים, יהודיים ולא יהודיים, ביניהם גם מתקדמים. כולם היו תמימי דעים עמי ב'

0-17-18 איך תגיעים הבינתיקה

SI'IL VOUS PLAIT MADEMOISELLE!

והוא הסביר לי ששחקנית ישראלית לא צריכה להשתתף במחזה זה. הוא התנצל על שהוא מתערב בענייני הפרטיים. עניתי לו שאני בדרכי לתיאטרון להודיע על סירובי. הוא שאל אם זוהי החלטה סופית. השבתי בחיוב. הוא לחץ את ידי, הרכבת נעצרה ו' הוא ירד. — זה היה מיותר ביותר, זה נשמע כסיפור רקום, אבל זה בדיוק מה שקרה.

האם נפגשת עם פניול לאחר מכן?

אני כתבתי לו מכתב מפורט על ה' סיבות שאילצוני לסרב. אני מקחה שב' סופו של עניין הוא יבין. הוא נפגע מאד מכל העסק וכעס מאד. יחסו אלי היה באמת יוצא מן הכלל כל הזמן.

דבר המגמה של המחזה, אבל איש לא ניסה לכפות עלי את דעתי.

וסתם, לשם קיריווי, כדי לסכם את ה' ענין: החזרה צריכה היתה להתחיל בשעה 3.30 אחר-צהריים ב"תיאטרון-דה-פריז". נכנס' תי למטרו בשעה 3.00 כדי להגיע בזמן ו' להודיע על סירובי. ישבתי במטרו וכמובן שכל הזמן הסתיוב לי העניין בראש. לפתע, נענע לי בראשו אדם בגיל העמידה שעמד במרחק מה ממני. חשבתי שהוא סתם רוצה להיטפל. משלא הגבתי, התקרב, אמר לי: "שלום" ושאל אותי בצרפתית אם אני חיה הררית מהסרט הישראלי. עניתי בחיוב. הוא בירך אותי ואמר שקרא בעתונות שאני עימד' דת לשחק בתפקיד רבקה במחזהו של פניול. "האם זה נכון?" שאל. "זה נכון ולא נכון," עניתי. מאחר שהייתי בדרכי להודיע על ה' סירוב. אז הוא אמר: "אל תעשי זאת." כאלו קרא את מחשבותי. שאלתי: "מדוע?"